

POLSKA GRUPA ODLEWNICZA SA

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK 2013**

Katowice, 11 kwietnia 2014

SPIS TREŚCI

WYBRANE DANE FINANSOWE.....	4
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	8
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ	
31 GRUDNIA 2013.....	9
1. INFORMACJE OGÓLNE.....	9
2. OPIS STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI.....	11
1. Oświadczenie o zgodności.....	11
2. Podstawa sporządzenia.....	11
3. Zmiany zasad rachunkowości.....	15
4. Podstawy konsolidacji.....	16
5. Połączenia jednostek gospodarczych.....	16
6. Wartość firmy	16
7. Waluty obce	17
8. Leasing	17
9. Świadczenia pracownicze	17
10. Ujmowanie przychodów	18
11. Koszty działalności operacyjnej.....	19
12. Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	19
13. Przychody i koszty finansowe.....	19
14. Koszty finansowania zewnętrznego.....	19
15. Podatki.....	19
16. Nieruchomości inwestycyjne	20
17. Rzeczowe aktywa trwałe.....	20
18. Wartości niematerialne.....	21
19. Utrata wartości.....	22
20. Zapasy	22
21. Odpisy aktualizujące wartość zapasów	23
22. Instrumenty finansowe	23
23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	23
24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24
25. Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	24
26. Kapitały własne.....	24
27. Rezerwy	24
28. Kredyty bankowe.....	25
29. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	25
30. Instrumenty pochodne	25
31. Rachunkowość zabezpieczeń	25
32. Zysk przypadający na jedną akcję.....	26
33. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	26

34. Prezentacja sprawozdania z przepływów pieniężnych	26
35. Ważne oszacowania i osądy	27
36. Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych	27
3. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	29
4. SEGMENTY OPERACYJNE	29
5. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	30
6. KOSZTY ZATRUDNIENIA	30
7. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	31
8. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	32
9. PODATEK DOCHODOWY	32
10. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	33
11. DYWIDENDY	33
12. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	33
13. WARTOŚĆ FIRMY	34
14. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	35
15. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	38
16. JEDNOSTKI ZALEŻNE	39
17. ZAPASY	39
18. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	40
19. POZOSTAŁE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	40
20. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	41
21. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	41
22. KREDYTY I POŻYCZKI	42
23. ZABEZPIECZENIA USTANOWIONE NA MAJĄTKU GRUPY	45
24. PODATEK ODROZONY	46
25. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	47
26. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	47
27. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	48
28. REZERWY	48
29. KAPITAŁ PODSTAWOWY	51
30. INSTRUMENTY FINANSOWE	52
31. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM	54
32. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	54
33. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	59
34. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	61
35. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	62
36. WYNAGRODZENIA I NAGRODY CZŁONKÓW ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORU ZA ROK 2013	62
37. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	62
38. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU	62
39. INFORMACJE O UMOWACH ZAWARTYCH Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	63

WYBRANE DANE FINANSOWE

	Rok 2013 PLN	Rok 2012* PLN	Rok 2013 EUR	Rok 2012* EUR
Przychody netto ze sprzedaży	246 378	265 130	58 508	63 525
Zysk z działalności operacyjnej	28 166	27 351	6 689	6 553
Zysk netto za okres sprawozdawczy	21 702	26 529	5 154	6 356
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	43 366	28 943	10 298	6 935
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(68 435)	(15 604)	(16 251)	(3 739)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	26 967	(13 135)	6 404	(3 147)
Przepływy pieniężne netto razem	1 898	204	451	49
Aktywa razem	303 976	243 754	73 297	59 624
Zobowiązania długoterminowe	55 832	30 317	13 463	7 416
Zobowiązania krótkoterminowe	55 051	42 073	13 274	10 291
Kapitał własny	193 093	171 364	46 560	41 917
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	193 093	171 364	46 560	41 917
Kapitał zakładowy	96 300	96 300	23 220	23 556
Liczba akcji na dzień bilansowy (w szt.)	96 300 000	96 300 000	96 300 000	96 300 000
Średnia ważona liczba akcji dla potrzeb wyliczenia wartości zysku na jedną akcję	96 300 000	96 300 000	96 300 000	96 300 000
Zysk netto na jedną akcję zwykłą	0,23	0,28	0,05	0,07
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję zwykłą	0,23	0,28	0,05	0,07
Wartość księgowa na jedną akcję	2,01	1,78	0,48	0,44

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

Wybrane dane finansowe prezentowane w sprawozdaniu przeliczono na walutę euro w następujący sposób:

- pozycje dotyczące rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych za 2013 rok (odpowiednio za 2012 rok) przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca.
Kurs ten za rok 2013 r wyniósł 1 euro = 4,2110 zł i odpowiednio za rok 2012 r wyniósł 1 euro = 4,1736 zł
- pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy.
Kurs ten wyniósł na 31 grudnia 2013 roku 1 euro = 4,1472 zł i odpowiednio na 31 grudnia 2012 roku 1 euro = 4,0882 zł

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	NOTA	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	3	246 378	265 130
Koszt własny sprzedaży	5	(190 976)	(209 290)
Zysk brutto na sprzedaży		55 402	55 840
Koszty sprzedaży		(3 094)	(2 700)
Koszty zarządu		(24 575)	(23 168)
Pozostałe przychody operacyjne	7	4 336	2 374
Pozostałe koszty operacyjne	7	(3 903)	(4 995)
Zysk z działalności operacyjnej		28 166	27 351
Przychody finansowe	8	1 703	5 608
Koszty finansowe	8	(2 496)	(6 082)
Zysk przed opodatkowaniem		27 373	26 877
Podatek dochodowy	9	(5 671)	(348)
Zysk netto		21 702	26 529
Średnia ważona liczba akcji dla potrzeb wyliczenia wartości zysku na jedną akcję	10	96 300 000	96 300 000
Zysk na jedną akcję zwykłą w złotych		0,23	0,28
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą w złotych		0,23	0,28

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Zysk netto	21 702	26 529
Inne całkowite dochody podlegające przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat (zmiana wartości instrumentów zabezpieczających)	32	360
Inne całkowite dochody nie podlegające przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat (przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych)	(5)	(50)
Całkowite dochody ogółem	21 729	26 839
Przypadające akcjonariuszom podmiotu dominującego	21 729	26 839
Przypadające mniejszości	0	0

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM**Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01.2013 do 31.12.2013**

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały własne
Stan na początek okresu	96 300	30 894	360	43 810	171 364
Zysk netto				21 702	21 702
Inne całkowite dochody			32	(5)	27
Razem całkowite dochody	0	0	32	21 697	21 729
Stan na koniec okresu	96 300	30 894	392	65 507	193 093

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01.2012 do 31.12.2012*

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały własne
Stan na początek okresu	96 300	25 636		22 589	144 525
Zysk netto				26 529	26 529
Inne całkowite dochody			360	(50)	310
Razem całkowite dochody	0	0	360	26 479	26 839
Przeniesienie zysku netto na kapitał zapasowy		5 258		(5 258)	0
Stan na koniec okresu	96 300	30 894	360	43 810	171 364

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

A k t y w a	NOTA	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Aktywa trwałe		208 828	155 614
Wartości niematerialne	12	10 002	1 191
Rzeczowe aktywa trwałe	14	187 449	143 375
Nieruchomości inwestycyjne	15	7 769	7 769
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		3 569	3 271
Pozostałe aktywa długoterminowe	24	39	8
Aktywa obrotowe		95 148	88 140
Zapasy	17	37 538	36 483
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	18	39 368	33 538
Należności z tytułu podatków		3 161	6 393
Pozostałe aktywa finansowe	19	1 413	618
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	12 573	10 675
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	21	1 095	433
A k t y w a r a z e m		303 976	243 754

P a s y w a	NOTA	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Kapitał własny		193 093	171 364
Kapitał zakładowy	29	96 300	96 300
Kapitał zapasowy		30 894	30 894
Kapitał rezerwowy		392	360
Zyski zatrzymane		65 507	43 810
Zobowiązania długoterminowe		55 832	30 317
Kredyty i pożyczki	22	23 777	68
Długoterminowe zobowiązania finansowe	25	58	158
Rezerwa na odroczonego podatku dochodowego	24	25 724	24 223
Rezerwy na świadczenia pracownicze		6 273	5 868
Zobowiązania krótkoterminowe		55 051	42 073
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	26	21 233	18 266
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	22	24 582	15 162
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	27	162	136
Zobowiązania z tytułu podatków		3 924	3 367
Rezerwy na świadczenia pracownicze	28	1 523	1 823
Pozostałe rezerwy	28	3 546	3 319
Przychody przyszłych okresów		81	
P a s y w a r a z e m		303 976	243 754

Wartość księgowa	193 093	171 364
Liczba akcji	96 300 000	96 300 000
Wartość księgowa na jedną akcję w złotych	2,01	1,78

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	NOTA	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem		27 373	26 877
Korekty razem		15 993	2 066
Amortyzacja		11 082	9 349
Odsetki i udziały w zyskach		1 442	1 274
Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej		(555)	(2 720)
Zmiana stanu zapasów	34	7 923	(2 902)
Zmiana stanu należności	34	7 573	6 177
Zmiana stanu zobowiązań		(10 265)	(3 689)
Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze i pozostałych rezerw		(1 189)	248
Podatek dochodowy zapłacony		(835)	(5 592)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		817	(79)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		43 366	28 943
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych		3 057	395
Inne wpływy z aktywów finansowych		663	
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(18 274)	(13 022)
Nabycie jednostek zależnych		(53 154)	
Nabycie innych aktywów finansowych			(2 977)
Udzielone pożyczki		(727)	
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(68 435)	(15 604)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Kredyty i pożyczki		41 624	15 262
Splaty kredytów		(12 963)	(26 552)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(252)	(577)
Odsetki zapłacone		(1 442)	(1 268)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		26 967	(13 135)
Przepływy pieniężne netto, razem		1 898	204
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		1 898	204
Środki pieniężne na początek okresu		10 675	10 471
Środki pieniężne na koniec okresu		12 573	10 675

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

Sprawozdanie finansowe zostało zaakceptowane i podpisane przez Zarząd Spółki dnia 11 kwietnia 2014 roku

Prezes Zarządu - Mirosław Bendzera

.....

Katowice, 11 kwietnia 2014 roku

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2013**1. INFORMACJE OGÓLNE**

Grupa Kapitałowa Polska Grupa Odlewnicza SA składa się ze spółki Polska Grupa Odlewnicza SA oraz jej spółek zależnych.

I. Okres objęty skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym: 01.01.2013 - 31.12.2013, okres porównywalny 01.01.2012 - 31.12.2012.

II. Skład organów jednostki dominującej według stanu na dzień 31.12. 2013 r.:

Zarząd:

Mirosław Bendzera – Prezes Zarządu

Rada Nadzorcza:

Tomasz Domogała – Przewodniczący

Jacek Domogała – Wiceprzewodniczący

Czesław Kisiel

Beata Zawiszowska

Magdalena Jackowicz-Korczyńska

III. Zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

W dniu 22 kwietnia 2013 r. Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu Spółki Pana Dariusza Ginalskiego i powierzyła mu funkcję Wiceprezesa Zarządu. W dniu 15 listopada 2013 r. Pan Dariusz Ginalski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu w związku z powierzeniem mu obowiązków związanych z realizacją strategii rozwoju Grupy TDJ.

IV. Zmiany w Radzie Nadzorczej jednostki dominującej.

Nie wystąpiły.

V. Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Polska Grupa Odlewnicza S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez poszczególne spółki tworzące grupę kapitałową oraz całą grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności.

VI. Skonsolidowane sprawozdanie sporządzono w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy Kapitałowej. Dane w sprawozdaniu wykazane zostały w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

VII. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w ramach struktur organizacyjnych Spółek wchodzących w skład Grupy nie funkcjonowały Oddziały samodzielnie sporządzające bilans.

VIII. Organem zatwierdzającym roczne skonsolidowane sprawozdanie Grupy zgodnie ze statutem Jednostki Dominującej jest Walne Zgromadzenie.

IX. Zarząd podpisuje i składa roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Polska Grupa Odlewnicza S.A. razem z opinią i raportem biegłego rewidenta do Rady Nadzorczej celem oceny.

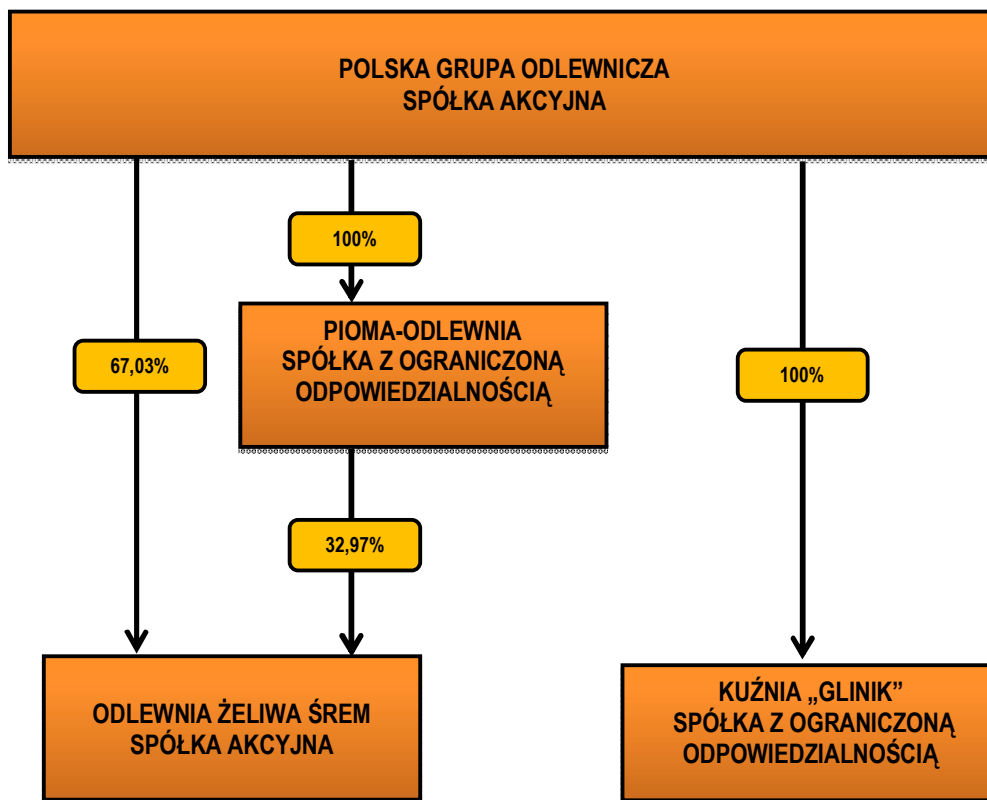
X. Dniem zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji jest 11.04.2014 r. Jest to dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania przez kierownictwo jednostki dominującej w celu przedłożenia członkom Rady Nadzorczej.

XI. Rada Nadzorcza dokonuje oceny rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy i sporządza opisowe sprawozdanie z oceny Walnemu Zgromadzeniu.

Opis organizacji Grupy Kapitałowej POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A.

Grupa Kapitałowa Polska Grupa Odlewnicza S.A. działa w branży odlewniczej.

Struktura Grupy Kapitałowej według stanu na dzień 31.12.2013 r. przedstawia się następująco:

Jednostka dominująca:**Polska Grupa Odlewnicza S.A.**

Siedziba Spółki mieści się w Katowicach przy ul. Armii Krajowej 41
Regon 590722383 NIP: 771-23-74-309

Jednostki zależne :**1. Odlewnia Żeliwa „ŚREM” S.A.**

Siedziba Spółki mieści się w Śremie przy ul. Staszica 1
Regon 630262070 NIP: 785-00-10-299
Spółka objęta konsolidacją pełną.

2. PIOMA-ODLEWNIA Spółka z o.o.

Siedziba Spółki mieści się w Piotrkowie Trybunalskim przy ul. Dmowskiego 38
Regon 100398488 NIP: 771-27-66-908
Spółka objęta konsolidacją pełną.

3. Kuźnia „GLINIK” Spółka z o.o.

Siedziba Spółki mieści się w Gorlicach przy ul. Michalusa 1
Regon 490401498 NIP: 738-00-08-594
Spółka objęta konsolidacją pełną od 01.10.2013.

Przedmiot działalności jednostek wchodzących w skład Grupy:**Polska Grupa Odlewnicza S.A.**

Przedmiotem działalności jednostki zgodnie ze statutem jest między innymi: odlewnictwo żeliwa, staliwa oraz obróbka metali. Aktualnie Spółka skupia się na prowadzeniu działalności holdingowej i kontroli nad spółkami Grupy Kapitałowej, a także na świadczeniu na rzecz spółek Grupy usług doradczych, administracyjnych, księgowych, kadrowo-płacowych.

Odlewnia Żeliwa "Śrem" S.A.

Przedmiot działalności: produkcja odlewów z żeliwa szarego, niskostopowego i sferoidalnego.

Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.

Przedmiot działalności: odlewnictwo żeliwa, odlewnictwo staliwa, odlewnictwo metali lekkich, miedzi i stopów miedzi, obróbka metali.

Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.

Przedmiot działalności: produkcja odkuwek matrycowych i swobodnie kutych, obróbka mechaniczna i cieplna.

2. OPIS STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI**1. Oświadczenie o zgodności**

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe PGO SA za okres sprawozdawczy zakończony 31 grudnia 2013 r. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej ogłoszonymi w formie rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady.

2. Podstawa sporządzenia

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych oraz instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, według tych samych zasad dla okresu bieżącego i porównywalnego tj. 31.12.2012 roku, za wyjątkiem zamian opisanych w nocie 3.

Zarząd Spółki wykorzystał swoją najlepszą wiedzę, co do wyboru standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wraz z danymi porównywalnymi na dzień 31.12.2012 roku.

Sporządzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupa zobowiązana była do zastosowania po raz pierwszy następujących regulacji:

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2013

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE weszły w życie od początku 2013 roku:

- **MSSF 13 „Ustalenie wartości godziwej”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie), został opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku, zatwierdzony w UE dnia 11 grudnia 2012 roku. MSSF 13 definiuje wartość godziwą, zawiera wskazówki dotyczące ustalenia wartości godziwej i wymaga ujawniania informacji na temat wyceny wartości godziwej. Jednak MSSF 13 nie zmienia wymagań w odniesieniu do kwestii, które elementy powinny być wycenione lub ujawnione w wartości godziwej.
- **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** – Silna hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 20 grudnia 2010 roku, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku. Pierwsza zmiana dotyczy zastąpienia sztywnych terminów wskazanych w Standardzie „1 stycznia 2004” sformulowaniem „dzień przejścia na MSSF”. W efekcie jednostki stosujące MSSF po raz pierwszy nie będą musiały przekształcać operacji wysięgowania przeprowadzonych przed datą przejścia na MSSF. Druga zmiana wprowadza wytyczne dotyczące powrotu do sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF po okresie niezdolności do przestrzegania MSSF ze względu na ciężką hiperinflację waluty funkcjonalnej.
- **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** – Pożyczki rządowe (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 13 marca 2011 roku, zatwierdzone w UE w dniu 4 marca 2013 roku. Zmiana ta określa, w jaki sposób jednostki stosujące MSSF po raz pierwszy rozliczają pożyczki rządowe z oprocentowaniem poniżej stopy rynkowej na moment przejścia na MSSF. Zmiana ta dodaje również zwolnienie od retrospektywnego stosowania MSSF jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy w taki sam sposób jak w przypadku

zwolnień przyznanym jednostkom obecnie sporządzającymi sprawozdanie finansowe według MSSF w momencie, gdy wymóg ten został włączony w 2008 roku do MSR 20 „Dotacje rządowe oraz ujawnianie informacji na temat pomocy rządowej”.

- **Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 16 grudnia 2011 roku, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku. Zmiany wymagają ujawnienia informacji o wszystkich ujętych instrumentach finansowych, które zostały skompensowane zgodnie z paragrafem 42 MSR 32. Zmiany wymagają również ujawnienia informacji o ujętych instrumentach finansowych, które dają prawo do przeprowadzania kompensat zgodnie z właściwą umową lub podobnymi umowami, nawet jeśli nie zostały one skompensowane zgodnie z MSR 32.
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** - prezentacja składników innych całkowitych dochodów (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 16 czerwca 2011 roku. Zmiany wymagają od jednostek sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF do łącznej prezentacji tych składników w innych całkowitych dochodach, które mogą zostać przeniesione do rachunku zysków i strat. Zmiany również potwierdzają, iż składniki innych całkowitych dochodów oraz rachunku zysków i strat prezentuje się w pojedynczym sprawozdaniu lub w dwóch następujących po sobie sprawozdaniach.
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** - Podatek odroczony: realizacja wartości aktywów (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 20 grudnia 2010 roku, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku. MSR 12 wymaga od jednostek wyceny aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zależności od tego, czy jednostka planuje realizacji aktywów przez jego wykorzystanie czy sprzedaż. Dla aktywów wycenianych zgodnie z MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” ocena, czy aktywa te zostaną zrealizowane przez jego wykorzystanie czy sprzedaż może być trudna i subiektywna. Zmiany rozwiązują ten problem poprzez wprowadzenie założeń, że wartość składnika aktywów realizuje się zwykle w momencie jego sprzedaży.
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 16 czerwca 2011 roku. Zmiany przyczyniają się do istotnych poprawek poprzez: (1) eliminację opcji odraczania zysków i strat, znana jako „metoda korytarzowa”, przyczyniając się do poprawy porównywalności oraz wierności prezentacji; (2) poprawę prezentacji zmian w aktywach i pasywach wynikających z określonych świadczeń pracowniczych, w tym poprzez wprowadzenie wymogu prezentacji zmian wynikających z przeszacowania w innych całkowitych dochodach, tym samym wyodrębniając te zmiany od zmian wynikających ze zwykłych operacji jednostki; (3) zwiększenie wymogów dotyczących ujawnień na temat charakterystyki określonych świadczeń pracowniczych, poprawiając tym samym jakość informacji na temat charakterystyki określonych świadczeń pracowniczych oraz na temat ryzyk jednostki związanych z udziałem w tych świadczeniach.
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (2012)”** - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF opublikowane w dniu 17 maja 2012 roku (MSSF 1, MSR 1, MSR 16, MSR 32 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa, zatwierdzone w UE w dniu 27 marca 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 lub po tej dacie). Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) ponownego zastosowania MSSF 1, (ii) kosztów finansowania zewnętrznego pod MSSF 1, (iii) doprecyzowania wymogów w odniesieniu do informacji porównawczej, (iv) klasyfikacji urządzeń na potrzeby serwisów, (v) wpływ podatku dochodowego od dystrybucji instrumentów kapitałowych właścicielom, (vi) Informacje segmentowe o łącznych aktywach i zobowiązaniach w śródrocznych sprawozdaniach finansowych.
- **Interpretacja KIMSF 20 „Rozliczanie kosztów usuwania odpadów na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych”** (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie), opublikowana przez RMSR w dniu 19 października 2011 roku, zatwierdzona w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku. Interpretacja określa, iż koszty związane z usuwaniem nadkładów w wydobywaniu metodą odkrywkową należy ująć jako dodatkowy element do istniejącego składnika aktywów (lub jako jego zwiększenie) i amortyzować w przewidywanym okresie użyteczności rozpoznanych zasobów dostępnych dzięki usunięciu nadkładów (przy użyciu metody jednostek produkcji, chyba że odpowiedniejsza jest inna metoda).

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie), został opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku, zatwierdzony w UE dnia 11 grudnia 2012 roku. MSSF 10 zastępuje wytyczne dotyczące konsolidacji zawarte w MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” i SKI-12 „Konsolidacja - jednostki specjalnego przeznaczenia” poprzez wprowadzenie jednolitego modelu konsolidacji dla wszystkich jednostek na podstawie kontroli, niezależnie od charakteru inwestycji (tj. tego, czy jednostka jest kontrolowana poprzez prawa głosu inwestorów czy poprzez inne ustalenia umowne powszechnie stosowane w jednostkach specjalnego przeznaczenia). Zgodnie z MSSF 10 kontrola opiera się na tym, czy inwestor posiada 1) zdolność kontroli nad inwesty-

cją, 2) ekspozycję lub prawo do zmiennych zysków powstałych z jej zaangażowania w inwestycję, oraz 3) możliwość korzystania z jego kontroli nad inwestycją w celu wpłynięcia na wysokość zwrotu z inwestycji.

- **MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie), został opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku, zatwierdzony w UE dnia 11 grudnia 2012 roku. MSSF 11 wprowadza nowe regulacje rachunkowości w odniesieniu do wspólnych ustaleń umownych, zastępując MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach”. Możliwość zastosowania metody konsolidacji proporcjonalnej w stosunku do jednostek współkontrolowanych została usunięta. Ponadto, MSSF 11 eliminuje wspólnie kontrolowane aktywa pozostawiając rozróżnienie na wspólne operacje i wspólne przedsięwzięcie. Wspólne operacje są to wspólne ustalenia umowne, w których strony mają wspólną kontrolę nad prawami do aktywów i zobowiązań. Wspólne przedsięwzięcie jest to wspólne ustalenia umowne, w którym strony mają wspólną kontrolę nad prawami do aktywów netto.
- **MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie), został opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku, zatwierdzony w UE dnia 11 grudnia 2012 roku. MSSF 12 będzie wymagał dostarczenia zwiększonej informacji zarówno na temat jednostek objętych konsolidacją jak i jednostek nieobjętych konsolidacją, w których jednostka jest zaangażowana. Celem MSSF 12 jest dostarczanie informacji, tak aby użytkownicy sprawozdań finansowych mogli ocenić podstawę kontroli, ograniczenia narzucone na skonsolidowane aktywa i pasywa, ekspozycję na ryzyko wynikające z zaangażowania w strukturalne jednostki nieobjęte konsolidacją oraz zaangażowanie niekontrolujących posiadaczy udziałów w operacjach skonsolidowanych jednostek.
- **MSR 27 (znowelizowany w roku 2011) „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie), został opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku, zatwierdzony w UE dnia 11 grudnia 2012 roku. Wymagania dotyczące jednostkowych sprawozdań finansowych nie uległy zmianie i są zawarte w znowelizowanym MSR 27. Inne części MSR 27 zostały zastąpione przez MSSF 10.
- **MSR 28 (znowelizowany w roku 2011) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie), został opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku, zatwierdzony w UE dnia 11 grudnia 2012 roku. MSR 28 zmieniono w wyniku publikacji MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12.
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” oraz MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” – objaśnienia na temat przepisów przejściowych** opublikowane przez RMSR w dniu 28 czerwca 2012 roku, zatwierdzone w UE w dniu 4 kwietnia 2013 r. (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie). Zmiany te mają na celu dostarczenie dodatkowych objaśnień na temat przepisów przejściowych w MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12 w taki sposób, aby „ograniczyć wymogi przekształcenia danych porównawczych tylko do poprzedzającego okresu porównawczego”. Wprowadzono również zmiany do MSSF 11 i MSSF 12 w celu eliminacji wymogów prezentowania danych porównawczych za okresy wcześniejsze niż bezpośrednio poprzedzający okres.
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – jednostki inwestycyjne**, zostały opublikowane przez RMSR w dniu 31 października 2012 roku, zatwierdzone w UE w dniu 20 listopada 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie). Zmiany zapewniają zwolnienie z wymogu konsolidacji zgodnie z MSSF 10 oraz wymagają od jednostek inwestycyjnych do ujmowania poszczególnych jednostek zależnych w wartości godziwej przez wynik finansowy, zamiast je konsolidować. Zmiany dostarczają również wymagania dotyczące ujawnień dla jednostek inwestycyjnych.
- **Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”** – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 16 grudnia 2011 roku, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku. Zmiany doprecyzowują zasady kompensowania i skupiają się na czterech głównych obszarach (a) wyjaśnienie, na czym polega „posiadanie możliwego do wyegzekwowania prawa do przeprowadzania kompensaty”; (b) jednoczesne przeprowadzanie kompensat i rozliczeń; (c) kompensowanie zabezpieczeń; (d) jednostka rozliczeniowa na potrzeby kompensat.
- **Zmiany do MSR 36 „Utrata wartości aktywów” – Ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych**, opublikowane przez RMSR w dniu 29 maja 2013 roku, zatwierdzone w UE w dniu 19 grudnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie). Zmiany o niewielkim zakresie do MSR 36 dotyczą ujawnienia informacji o wartości odzyskiwalnej aktywów, u których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości oraz w sytuacji kiedy wartość odzyskiwalna jest oparta na wartości godziwej pomniejszona o koszty zbycia. Przy opracowywaniu MSSF 13 „Określanie wartości godziwej”, RMSR postanowiła zmienić MSR 36 w taki sposób, aby wprowadzić wymóg ujawnienia informacji o wartości odzyskiwalnej aktywów, u których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości. Aktualne zmiany wyjaśniają pierwotny zamiar RMSR, że zakres tych ujawnień jest ograniczony jedynie do wartości odzyskiwalnej aktywów, u których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości oraz kiedy wartość odzyskiwalna jest oparta na wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.
- **Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” – Nowacja instrumentów pochodnych oraz dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń**, opublikowane przez RMSR w dniu 29 maja 2013 roku, zatwierdzone w UE w dniu 19

grudnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie). Zmiany o niewielkim zakresie dają możliwość dalszego stosowania rachunkowości zabezpieczeń w przypadku nowacji instrumentu pochodnego (wyznaczonego jako instrument zabezpieczający) w taki sposób, że jego stroną staje się kontrahent centralny, pod warunkiem spełnienia określonych warunków.

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (nie została określona jeszcze data obowiązującego wejścia w życie) został opublikowany przez RMSR w dniu 12 listopada 2009 roku. Dnia 28 października 2010 roku RMSR wydała znowelizowany MSSF 9 wprowadzający nowe wymogi dotyczące rozliczania zobowiązań finansowych i przenoszący wymogi dotyczące zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych z MSR 39. Dnia 19 listopada 2013 roku RMSR wydała kolejną serię zmian do rachunkowości instrumentów finansowych. Standard ustala pojedyncze podejście w celu określenia czy aktywa finansowe wyceniane są wg kosztu zamortyzowanego czy według wartości godziwej, zastępując liczne zasady określone w MSR 39. Podejście MSSF 9 oparte jest na ocenie, w jaki sposób jednostka zarządza jej instrumentami finansowymi (tj. oparte na ocenie modelu biznesowego) oraz ocenie charakterystyki umownych przepływów pieniężnych związanych z aktywami finansowymi. Nowy standard wymaga również zastosowania pojedynczej metody oceny utraty wartości, zastępując liczne metody oceny utraty wartości określone przez MSR 39. Nowe wymogi dotyczące rozliczania zobowiązań finansowych dotyczą problemu zmienności wyniku finansowego wynikającego z decyzji emitenta o wycenie własnego zadłużenia w wartości godziwej. RMSR zdecydowała o utrzymaniu obecnej wyceny po koszcie zamortyzowanym w odniesieniu do większości zobowiązań, dokonując zmiany jedynie w regulacjach dotyczących własnego ryzyka kredytowego. W ramach nowych wymogów jednostka, która zdecyduje się wycenić zobowiązania w wartości godziwej, prezentuje zmianę wartości godziwej wynikającą ze zmian własnego ryzyka kredytowego w pozostałych całkowitych dochodach, nie w rachunku zysków i strat. Zmiany z listopada 2013 roku wprowadzą istotne zmiany w rachunkowości zabezpieczeń, pozwalają na zastosowanie ujmowania własnego ryzyka kredytowego bez konieczności zmiany innych zasad rachunkowości instrumentów finansowych oraz usuwają obowiązującą datę wejścia w życie MSSF 9 (określoną wcześniej na 1 stycznia 2015 r.).
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze** – zostały opublikowane przez RMSR w dniu 21 listopada 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie). Pomniejsze zmiany dotyczą zakresu zastosowania standardu do składek od pracowników lub osób trzecich płacących na rzecz programów określonych świadczeń. Celem zmian jest uproszczenie rozliczania składek, które są niezależne od liczby przepracowanych lat pracy (np. składek pracowniczych obliczanych jako stały procent wynagrodzenia).
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – opublikowane przez RMSR w dniu 12 grudnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 lub po tej dacie). Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowanych głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) definicji „warunku nabycia uprawnień”; (ii) rozliczania zapłaty warunkowej w połączeniu przedsięwzięć; (iii) agregacji segmentów operacyjnych i uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych do aktywów jednostki; (iv) wyceny krótkoterminowych należności i zobowiązań; (v) proporcjonalnego przekształcenia skumulowanego umorzenia w modelu przeszacowania oraz (vi) definicji kluczowych członków kierownictwa.
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013)”** – opublikowane przez RMSR w dniu 12 grudnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 lub po tej dacie). Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowanych głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) znaczenia obowiązujących MSSF w MSSF 1; (ii) zakresu zwolnień dotyczących wspólnych przedsięwzięć; (iii) zakresu paragrafu 52 MSSF 13 (zwolnienie portfela) oraz (iv) doprecyzowania relacji między MSSF 3 a MSR 40 dotyczącej klasyfikacji nieruchomości jako inwestycyjnych lub użytkowanych we własnym zakresie.
- **Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty publiczne”** opublikowana przez RMSR w dniu 20 maja 2013 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie). KIMSF 21 to interpretacja MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. MSR 37 określa kryteria rozpoznawania zobowiązania, jednym z których jest wymóg posiadania obecnego obowiązku wynikający z przeszłych zdarzeń (tzw. zdarzenie obligujące). Interpretacja wyjaśnia, że zdarzeniem skutkującym powstaniem zobowiązania do uiszczenia opłaty publicznej jest działalność podlegająca opłacie publicznej określona w odpowiednich przepisach prawnych.
- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** MSSF 14 obowiązujący dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 stycznia 2014 r. MSSF 14 został wprowadzony jako przejściowy standard dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy. Nowy standard pozwala na kontynuację stosowania zasad rachunkowości działalności opartej na regulowanych stawkach w przypadkach, gdy zezwalały na to poprzednio stosowane ogólnie akceptowalne zasady rachunkowości. Standard wprowadza odrębną prezentację odroczonego salda z regulowanej działalności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w sprawozdaniu z wyniku finansowego i innych całkowitych dochodów w celu wyodrębnienia tych kwot. MSSF 14 wprowadza wymagania dotyczące ujawnienia

niania informacji, pozwalające użytkownikom na dokonywanie oceny charakteru i ryzyka związanego z formą regulacji stawek, na podstawie której ujmowane są odroczone salda z regulowanej działalności.

Według szacunków jednostki, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków jednostki, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według **MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”** nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

3. Zmiany zasad rachunkowości

W okresie sprawozdawczym nie dokonano zmian zasad rachunkowości w stosunku do roku poprzedniego za wyjątkiem zmian związanych z zastosowaniem znowelizowanego MRS 19 Świadczenia pracownicze.

Wpływ zmian prezentują poniższe zestawienia:

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Zmiana za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Zmiana na okres 01.01.2012 - 31.12.2012		
		Było przed przekształceniem	Po przekształceniu	Zmiana
Koszty finansowe	(32)	(6 047)	(6 082)	(35)
Pozostałe przychody operacyjne	87	2 261	2 374	113
Pozostałe koszty operacyjne	(62)	(4 979)	(4 995)	(16)
Zysk przed opodatkowaniem	(7)	26 815	26 877	62
Podatek odroczony	2	336	(348)	(12)
Zysk netto	(5)	26 479	26 529	50
Zysk na jedną akcję zwykłą w złotych	0,00	0,27	0,28	0,01

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	Zmiana za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Zmiana na okres 01.01.2012 - 31.12.2012		
		Było przed przekształceniem	Po Przekształceniu	Zmiana
Zysk netto	(5)	26 479	26 529	50
Inne całkowite dochody:	5	360	310	(50)
Całkowite dochody ogółem	0	26 839	26 839	0

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Zmiana za okres 01.01.2013- 31.12.2013	Zmiana na okres 01.01.2012 - 31.12.2012		
		Było przed przekształceniem	Po Przekształceniu	Zmiana
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej				
Zysk przed opodatkowaniem	-7	26 815	26 877	62
Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze	7	310	248	(62)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	0	28 943	28 943	0

4. Podstawy konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie jednostki dominującej oraz sprawozdania jednostek zależnych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PGO S. A. sporządzono stosując metodę pełną.

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostka dominująca łączy sprawozdania finansowe jednostki dominującej oraz jednostek zależnych poprzez zsumowanie poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty pomiędzy podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają włączeniu konsolidacyjnemu.

W celu zapewnienia prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacji finansowych na temat grupy kapitałowej w taki sposób jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą, dokonuje się wyłączenia wartości bilansowej inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego spółek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. W jednostkach zależnych nie występuje udział niekontrolujący.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się stosując jednolite zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

5. Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcie jednostek gospodarczych rozlicza się metodą przejęcia.

Przekazaną zapłatę wycenia się w wartości godziwej, obliczonej jako zbiorcza kwota wartości godziwych na dzień przejęcia przekazanych przez Grupę aktywów, zobowiązań zaciągniętych przez Grupę wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną.

Koszty związane z przejęciem ujmuje się w wynik w momencie ich poniesienia.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa i zobowiązania wycenia się w wartości godziwej na dzień przejęcia z następującymi wyjątkami:

- Aktywa i zobowiązania wynikające z odroczonego podatku dochodowego lub związane z umowami o świadczenia pracownicze ujmuje się i wycenia zgodnie z MSR 12 „Podatek dochodowy” i MSR 19 „Świadczenia pracownicze”;
- zobowiązania lub instrumenty kapitałowe związane z programami płatności rozliczanymi na bazie akcji w jednostce przejmowanej lub w Grupie, które mają zastąpić analogiczne umowy obowiązujące w jednostce przejmowanej, wycenia się zgodnie z MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” na dzień przejęcia oraz
- aktywa (lub grupy aktywów przeznaczone do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” wycenia się zgodnie z wymogami tego standardu.

6. Wartość firmy

Wartość firmy wycenia się jako nadwyżkę sumy przekazanej zapłaty, kwoty udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej poprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą udziałów w jednostce przejmowanej nad kwotą wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto i zobowiązań wycenionych na dzień przejęcia. Jeżeli po ponownej weryfikacji wartość netto wycenionych na dzień przejęcia możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań przekracza sumę przekazanej zapłaty, wartości udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej udziałów w tej jednostce uprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą, nadwyżkę tę ujmuje się bezpośrednio w wyniku jako zysk na okazyjnym nabyciu. Udziały niedające kontroli stanowiące część udziałów właścicielskich i uprawniające posiadaczy do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji można początkowo wycenić w wartości godziwej lub odpowiednio do proporcji udziałów niedających kontroli w ujętej wartości możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej. Wyboru metody wyceny dokonuje się indywidualnie dla każdej transakcji przejęcia.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia innego podmiotu ujmuje się według kosztu ustalonego na dzień przejęcia tego podmiotu pomniejszonego o kwotę utraty wartości.

Dla celów testu na utratę wartości wartość firmy alokuje się do poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne w ramach Grupy (lub do grup takich ośrodków), które mają odnieść korzyści z synergii będących skutkiem połączenia jednostek gospodarczych. Ośrodek generujący przepływy pieniężne, do którego alokuje się wartość firmy, jest testowany na utratę wartości raz do roku lub częściej, jeżeli występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości. Odpis z tytułu utraty wartości firmy ujmuje się bezpośrednio w wynik. Odpisów z tytułu utraty wartości firmy nie odwraca się w kolejnych okresach. W chwili zbycia ośrodka generującego przepływy pieniężne przypisana do niego wartość firmy jest uwzględniana w obliczeniu zysku lub straty ze zbycia.

7. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu:

1. średniego kursu NBP z dnia poprzedzającego dzień zawarcia transakcji takich jak:
 - powstanie zobowiązania z tytułu zakupu na podstawie faktur wystawionych w walucie obcej;
 - powstanie należności z tytułu sprzedaży według faktur sprzedaży wystawionych w walucie obcej;
2. kursu zakupu banku, z którego usług korzysta Grupa Kapitałowa – w przypadku sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności.
3. kursu sprzedaży banku, z którego usług korzysta Grupa Kapitałowa - w przypadku zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań.

Na każdy dzień bilansowy transakcje przeprowadzane w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną w sposób następujący:

- pozycje pieniężne wykazane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej, wykazywane są przy zastosowaniu kursu zamknięcia banku, z którego usług korzysta Grupa Kapitałowa (kursu spot).
- pozycje niepieniężne wyceniane wg kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Kursy walut zastosowane do wyceny:

Waluty	Stan na 31.12.2013		Stan na 31.12.2012	
	kurs kupna	kurs sprzedaży	kurs kupna	kurs sprzedaży
EUR	3,9415	4,3531	3,9858	4,3761
DKK	0,5388	0,5732	0,5440	0,5787
NOK	0,4792	0,5098	0,5455	0,5803
SEK	0,4537	0,4826	0,4708	0,5009
GBP	4,8059	5,1123	4,7365	5,0385

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają.

8. Leasing

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Grupy i są wyceniane w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie w pozycji zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.

Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązań z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej okresowej stopy procentowej od pozostałego do spłaty salda zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane zgodnie z zasadami stosowanymi dla amortyzacji własnych środków trwałych.

9. Świadczenia pracownicze

Koszty świadczeń pracowniczych Spółki Grupy ujmują w okresie, w którym uprawnienie do danego świadczenia zostało wypracowane przez pracownika, a nie wtedy gdy jest wypłacane lub należne.

W Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PGO S.A. definicję świadczeń pracowniczych spełniają:

- wynagrodzenie za pracę wraz z obowiązkowymi narzutami,

- świadczenie okolicznościowe z okazji świąt branżowych,
- urlopy wypoczynkowe,
- płatne zwolnienia chorobowe,
- świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy,
- nagrody z tytułu jubileuszu pracy.

Wynagrodzenia za pracę z narzutami oraz świadczenia z okazji świąt branżowych Grupa uznaje za koszt okresu, w którym pracownik świadczy wynagradzaną pracę.

Urlopy wypoczynkowe stanowią krótkoterminową płatną nieobecność.

Płatne zwolnienia chorobowe jednostki Grupy zaliczają do niekumulowanych płatnych nieobecności. Koszty tego rodzaju Grupa ujmuje z chwilą wystąpienia nieobecności.

Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe – nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpaw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy m.in. od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółki Grupy tworzą rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpaw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Zgodnie z MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odpawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

10. Ujmowanie przychodów

Z przychodem ze sprzedaży mamy do czynienia gdy zostały spełnione następujące warunki:

- spółki Grupy przekazały nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do dóbr,
- spółki Grupy przestały być trwale zaangażowane w zarządzanie sprzedanymi dobrami w stopniu, w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec dóbr, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje się nad nimi efektywnej kontroli,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione i te, które zostaną poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Momentem sprzedaży jest:

- w przypadku usługi – jej wykonanie i odbiór,
- w przypadku wyrobu gotowego, towaru, materiału, ich przekazanie do odbiorcy.

Usługi świadczone przez spółki wchodzące w skład Grupy nie mają charakteru długoterminowego.

Jeżeli rodzi się niepewność dotycząca ściągłości należnej kwoty już zaliczonej do przychodów, wówczas nieściągalną kwotę lub kwotę w odniesieniu, do której odzyskanie przestało być prawdopodobne, ujmuje się jako koszty, a nie jako korektę pierwotnie ujętej kwoty przychodów.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów, usług i materiałów

Zaprezentowane w rachunku zysków i strat przychody ze sprzedaży wykazano w oparciu o zaliczone do odpowiednich okresów sprawozdawczych wielkości sprzedaży ustalonej na podstawie wystawionych faktur potwierdzonych przez odbiorców. Sprzedaż wykazano w wartości netto, to jest po potrąceniu podatku od towarów i usług, rabatów i innych podatków związanych ze sprzedażą. Kwotę przychodów wynikających z transakcji określa się w drodze umowy.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się, gdy jest prawdopodobne, że Spółki wchodzące w skład Grupy uzyskają korzyści ekonomiczne.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy lub udziałowców do otrzymania płatności. Przychody z tytułu dywidend na poziomie skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły.

Prezentacja przychodów w rachunku zysków i strat

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyłączeniu podlegają zyski lub straty zawarte w skonsolidowanych aktywach powstałych wskutek operacji gospodarczych nie zakończonych z punktu widzenia grupy jako całości do dnia bilansowego (sprzedaż towarów, produktów i materiałów pomiędzy jednostkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem, lecz na dzień bilansowy wykazywane jeszcze w zapasach). Zyski lub straty powstałe w wyniku tych transakcji zostają rozliczone w wyniku finansowym grupy kapitałowej dopiero w momencie gdy

zostaną zrealizowane na transakcjach z jednostkami nie objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem i w tym okresie ujawnione w rachunku zysków i strat.

11. Koszty działalności operacyjnej

Koszty te obejmują koszt wytworzenia sprzedanych produktów, wartość sprzedanych towarów i materiałów, czyli wszystkie koszty związane z podstawową działalnością spółek Grupy z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów finansowych. Koszty zawierają podatek VAT tylko w tej części, w której zgodnie z obowiązującymi przepisami podatek ten nie podlega odliczeniu. Są ujęte w odpowiednich okresach sprawozdawczych, których dotyczą, niezależnie od daty otrzymania bądź dokonania płatności.

Jednostki Grupy prowadzą ewidencję kosztów w działalności podstawowej w układzie rodzajowym. Ponadto koszty są ewidencjonowane według miejsc ich powstawania (dodatkowy moduł poza księgą główną).

12. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne obejmują ogół przychodów i kosztów nie związanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością operacyjną, a wywierających wpływ na wynik finansowy (np. sprzedaż lub likwidacja majątku trwałego, odszkodowania, reklamacje, naprawy gwarancyjne).

13. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe stanowią wynik operacji finansowych. Przychody i koszty finansowe obejmują m. in. odsetki od kredytów i pożyczek, różnice kursowe, prowizje itp.

14. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione. Jest to związane z faktem, iż Spółki Grupy nie dokonują nabycia i nie wytwarza składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania.

15. Podatki

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

Podatek dochodowy bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Bieżący podatek za bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony.

Podatek dochodowy odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Pozycje te są wyliczane w oparciu o przepisy podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Rezerwa na podatek odroczony

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym, z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa z tytułu podatku odroczonego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy,
- wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztów uzyskania przychodów,
- początkowego ujęcia danego składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz w czasie wystąpienia transakcji nie ma wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową).

Aktywa z tytułu podatku dochodowego

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym oraz niewykorzystanych strat podatkowych ujmuje się aktywa z tytułu podatku odroczonego. Aktywa te są ujmowane w wysokości, do której jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych lub strat podatkowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji, które nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które wg przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana bądź wykorzystana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy. Obecnie aktywa i rezerwy z tytułu podatku dochodowego wyceniono stosując stawkę podatkową w wysokości 19%.

Aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie dyskontuje się.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat aktywów z tytułu podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w kapitale własnym.

16. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które Grupa jako właściciel lub leasingobiorca w leasingu finansowym traktuje jako źródło przychodów z czynszów i/lub są utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się początkowo po koszcie uwzględniając koszty transakcji. Po ujęciu początkowym nieruchomości te wycenia się w wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania nieruchomości określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

17. Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe, które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu oraz którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres.

Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do użytkowania takie jak koszty konserwacji i napraw obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia. Wartość początkowa środków trwałych podlega podwyższeniu o wartość nakładów poniesionych na ich ulepszenie i modernizację.

Spółki wchodzące w skład Grupy wyceniają środki trwałe na dzień bilansowy według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne, umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i wytworzeniem oraz dostosowaniem składnika majątku do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego użytkowania.

Do rzeczowych aktywów trwałych zalicza się prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych nie podlegających amortyzacji, tak jak w przypadku gruntów. Prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęto w księgach w wartości godziwej na podstawie wyceny rynkowej dokonanej przez rzeczoznawców.

Maszyny i urządzenia przeznaczone do produkcji amortyzuje się metodą liniową, przy zastosowaniu następujących stawek:

GRUPA	Tytuł	Stopa amortyzacji rocznej
0	grunty i prawo wieczystego użytkowania	-
I	budynki i lokale	1,0% – 16,4%
II	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1,3% - 30,0%
III	kotły i maszyny energetyczne	4,3% - 14,3%
IV	maszyny i urządzenia ogólne	3,6% - 50,0%
V	maszyny i urządzenia specjalne	4,3% – 100%
VI	urządzenia techniczne	2,5% - 100%
VII	środki transportu	4,6% - 92%
VIII	narzędzia, przyrządy, wyposażenie	4,3% - 100%

Amortyzację rzeczowych aktywów trwałych rozpoczyna się wówczas, gdy jest on dostępny do użytkowania, to znaczy w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa. Pojedyncze środki trwałe o wartości początkowej niższej niż 3,5 tys. zł, które nie stanowią części większego składnika aktywów, odpisuje się jednorazowo w koszty. W przypadku gdy cena nabycia bądź koszt wytworzenia części składowej środka trwałego jest istotna w stosunku do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia całego środka trwałego, część tą (bądź części) amortyzuje się osobno. Okres ich użytkowania i metoda amortyzacji mogą być takie same jak pozostałych istotnych części tego samego środka trwałego. W celu ustalenia odpisu amortyzacyjnego części takie mogą być grupowane.

Jednostka przy określeniu wartości danego składnika aktywów podlegającej amortyzacji nie uwzględnia wartości końcowej. Wartość końcowa maszyn i urządzeń przeznaczonych do produkcji zgodnie z opinią służb technicznych jest nieznacząca i w związku z tym nieistotna z punktu widzenia obliczania wartości podlegającej amortyzacji.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych prezentowane są w bilansie wg kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku rzeczowych aktywów trwałych, w których można wydzielić istotne części składowe - amortyzacji dokonuje się osobno dla każdej wydzielonej części składowej. W przypadku rzeczowych aktywów trwałych dla których wydzielenie istotnych części składowych jest niemożliwe biorąc pod uwagę ich złożoność - amortyzuje się łącznie cały środek trwały.

Okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego określają służby techniczne na podstawie posiadanego doświadczenia i informacji z rynku. Na każdy dzień bilansowy służby techniczne spółek dokonują analizy i weryfikacji ekonomicznego okresu użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. W razie istotnych zmian służby techniczne określają prawidłowy, zgodny ze stanem technicznym i możliwością wykorzystania okres amortyzacji. Na tej podstawie dokonuje się zmiany stawki amortyzacyjnej.

18. Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych ujmowany jest tylko wtedy, gdy:

- jest prawdopodobne, że zostaną osiągnięte przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów oraz
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Wartości niematerialne podlegają amortyzacji. Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

W Grupie na wartości niematerialne składają się przede wszystkim oprogramowanie oraz nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe. Amortyzuje się je metodą liniową przez szacowany okres ich użytkowania od 2 do 10 lat.

W przypadku wartości niematerialnych których wartość początkowa nie przekracza 3,5 tys. zł dokonuje się jednorazowych odpisów amortyzacyjnych. Wydatki na ich nabycie całkowicie odnosi w koszty w miesiącu następnym po oddaniu ich do użytkowania.

19. Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Spółki Grupy dokonują przeglądu wartości netto składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. Oceniając istnienie przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości któregoś ze składników aktywów, analizuje się:

1. Przesłanki pochodzące z zewnętrznych źródeł informacji np.:
 - utrata wartości rynkowej danego składnika aktywów odnotowana w ciągu okresu jest znacznie większa od utraty, której można było się spodziewać w wyniku upływu czasu i zwykłego użytkowania,
 - w ciągu roku nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla Grupy zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym, prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność,
 - wartość bilansowa aktywów netto Grupy sporządzającej sprawozdanie jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji.
2. Przesłanki pochodzące z wewnętrznych źródeł informacji, np.:
 - dostępne są dowody, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie,
 - dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez dany składnik aktywów są lub w przyszłości będą gorsze od oczekiwanych.

W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. Dla potrzeb oceny utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, dla którego występują możliwe do zidentyfikowania przepływy pieniężne. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

20. Zapasy

Zgodnie z przepisami zawartymi w MSR 2 zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia nie wyższej od ceny sprzedaży netto. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, cła, pozostałych podatków, kosztów transportu, załadunku i wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania wyrobów gotowych, materiałów i usług.

- Materiały - Jednostki wchodzące w skład Grupy stosują do wyceny zapasów materiałów cenę nabycia, która z reguły jest równoznaczna z ceną zakupu materiałów. Sporadycznie zdarzają się sytuacje, że Jednostki ponoszą koszty dostawy materiałów, wówczas powiększają one wartość zapasów.
- Wyroby gotowe i produkcja w toku - na koszt wytworzenia zapasów robót w toku i wyrobów gotowych składają się koszty związane bezpośrednio z jednostką produkcji, takie jak robocizna bezpośrednia oraz systematycznie rozłożone, stałe i zmienne pośrednie koszty produkcji, poniesione przy przetwarzaniu materiałów w wyroby gotowe. Dla celów przypisania stałych pośrednich kosztów produkcji do kosztów przetworzenia zapasów przyjmuje się normalną zdolność produkcyjną urządzeń produkcyjnych, rozumianą jako produkcję na średnim poziomie, której uzyskania oczekuje się w czasie kilku okresów, w typowych okolicznościach, z uwzględnieniem utraty zdolności produkcyjnej wynikającej z planowanych remontów.

Stan oraz rozchody materiałów, towarów i wyrobów gotowych są wyceniane przy wykorzystaniu metody FIFO pierwsze przyszło – pierwsze wyszło. W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową tych zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym ujmowane są odnośne przychody.

21. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych związane z utratą ich wartości obciążają pozostałe koszty operacyjne. W przypadku ustania przyczyny dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych składników obrotowych jest odnoszona na dobro pozostałych przychodów operacyjnych.

Decyzję o konieczności utworzenia odpisów aktualizujących podejmują każdorazowo Zarządy spółek Grupy na podstawie wniosku komórek odpowiedzialnych za prawidłową gospodarkę zapasami.

Na każdy dzień bilansowy służby handlowe, techniczne i produkcyjne Grupy dokonują weryfikacji zalegających zapasów pod kątem ich przydatności. Szczegółnej ocenie podlegają zapasy zalegające powyżej 1 roku oraz w przedziałach starszych. Na dzień bilansowy służby techniczne w porozumieniu ze służbami produkcyjnymi i handlowymi określają sposób wykorzystania powyższych zapasów w prognozowanej bieżącej produkcji i obsłudze serwisowej. Służby techniczne oraz służby handlowe są zobowiązane do monitorowania zapasów zalegających w przedziałach czasowych powyżej 1 roku.

22. Instrumenty finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe ujmowane są w bilansie Grupy w momencie, gdy staje się ona stroną wiążącej umowy. Jako instrument finansowy kwalifikuje się każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze.

Zgodnie z MSR nr 39, instrumenty finansowe klasyfikuje się z podziałem na:

- aktywa finansowe do terminu wymagalności (obligacje),
- aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (instrumenty zabezpieczające)
- pożyczki i należności,
- zobowiązania wyceniane wg zamortyzowanego kosztu.

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe wycenia się w wysokości kosztu (ceny) nabycia, czyli według wartości godziwej - uiszczonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji włącza się do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług wycenia się wg zamortyzowanego kosztu. Wycena może odbywać się także w wartości wymagającej zapłaty, jeśli efekt dyskonta nie jest znaczący.

Wartość należności z tytułu dostaw i usług podlega pomniejszeniu o odpisy aktualizujące wartość. Odpis aktualizujący wartość tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Grupa nie będzie w stanie uzyskać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Kwota odpisu stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową i bieżącą wartością oczekiwanych strumieni pieniężnych zdyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Kwotę odpisu aktualizującego wartość ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizujące należności tworzy się w stosunku do należności niezabezpieczonych wg następujących zasad:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub stan upadłości – 100% należności w chwili podjęcia informacji o zaistniałym zdarzeniu,
- należności kwestionowane przez dłużników, z zapłatą których dłużnik zalega dłużej niż 180 dni – 100%,
- pozostałe należności z których zapłatą dłużnik zalega dłużej niż 180 dni, a wg oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika, spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – 100%.

Dopuszcza się nie tworzenie odpisu na należności przeterminowane powyżej 180 dni, jeżeli ocena sytuacji finansowej dłużnika wskazuje, że nie ma zagrożenia co do zapłaty należności.

Pozostałe należności obejmują należności powstałe m. in. z tytułu:

- sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych
- finansowych aktywów trwałych

- wpłaconych kaucji

24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazuje się w bilansie w wartości nominalnej. Na środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się środki pieniężne w kasie, na rachunku bankowym oraz inne krótkoterminowe płynne lokaty o terminie zapadalności do trzech miesięcy.

25. Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Obejmują koszty operacyjne dotyczące okresów następujących po okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych, nie podlegających rozliczeniu w czasie.

Do typowych rozliczeń międzyokresowych czynnych kosztów operacyjnych zalicza się w szczególności:

- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty związane z ponoszonymi z góry opłatami, takimi jak: czynsze, opłaty za wieczyste użytkowanie itp.

Przy rozliczaniu kosztów przyszłych okresów, których czas odpisywania nie jest jednoznacznie ustalony, uwzględnia się zasadę ostrożnej wyceny i nie wydłuża nadmiernie okresu rozliczenia, aby nie spowodować nieuzasadnionego aktywowania kosztów.

26. Kapitały własne

Kapitały własne są tworzone i wykazywane zgodnie z przepisami prawa. Na kapitały własne składają się m.in.:

- Kapitał zakładowy
- Kapitał zapasowy
- Zyski zatrzymane

Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy wykazuje się w wartości nominalnej akcji wyemitowanych zgodnie ze statutem i zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Podstawową zasadą dokonywania jakichkolwiek zmian w kapitale zakładowym jest to, by wszystkie operacje powodujące ustalenie, zwiększenie lub zmniejszenie tego kapitału zostały poprzedzone uzyskaniem wypisu z rejestru sądowego, potwierdzającego rejestrację zmian i aktualnej wysokości kapitału. Podwyższenie kapitału zakładowego może nastąpić w drodze zmiany statutu i w drodze emisji nowych akcji lub podwyższenia wartości nominalnej akcji dotychczasowych, natomiast obniżenie może nastąpić w drodze zmiany statutu, przez zmniejszenie wartości nominalnej akcji, połączenie akcji lub umorzenie części akcji.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzy się z:

- nadwyżek, osiągniętych przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, pozostałych po pokryciu kosztów emisji akcji,
- z dopłat akcjonariuszy,
- w wysokości 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał zapasowy nie osiągnie co najmniej 1/3 kapitału zakładowego,
- z podziału zysku za dany rok obrotowy – ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość.

Zysk zatrzymane

Odzwierciedlają nierozliczony wynik z lat poprzednich pozostający do decyzji Walnego Zgromadzenia, efekty zmian zasad rachunkowości i błędów dotyczących lat poprzednich oraz wynik roku bieżącego.

27. Rezerwy

Rezerwy są to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Spółki Grupy tworzą rezerwy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- na Spółkach ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy), wynikający ze zdarzeń przeszłych,

- prawdopodobne jest, że spełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Spółki Grupy tworzą rezerwy na zobowiązania według następujących tytułów:

- rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, tworzona w związku z występowaniem dodatnich różnic pomiędzy wartością księgową aktywów i pasywów a ich wartością podatkową,
- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- pozostałe rezerwy (np. nagrody jubileuszowe, reklamacje).

Rezerwy na świadczenia pracownicze szacowane są metodami zgodnymi z zalecanymi w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości nr 19. Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw następuje na dzień, na który okazały się zbędne.

Rezerwy na koszty reklamacji ujmowane są w momencie sprzedaży produktów zgodnie z najlepszym szacunkiem, co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Grupę w przypadku reklamacji jakościowych.

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się przeliczenia stanu rezerw, polegającego na przemnożeniu wartości wszystkich zleceń w stosunku, do których Spółki Grupy mają obowiązek świadczyć naprawy gwarancyjne przez wskaźnik napraw osiągnięty w tymże roku.

28. Kredyty bankowe

Kredyty i pożyczki wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), natomiast różnice pomiędzy wpływami z transakcji (pomniejszonymi o koszty transakcji) a wartością wykupu wykazuje się w rachunku zysków i strat przez okres trwania umowy pożyczki, metodą efektywnej stopy procentowej.

Kredyty i pożyczki zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych chyba, że Grupa posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty o co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Kredyty krótkoterminowe, dla których termin spłaty przypada w jednej transzy po roku od momentu jego wykorzystania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

29. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, ujmowane i wykazywane są wg kwot pierwotnie zafakturowanych. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne ceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu ujmowane jest jako koszt finansowy.

30. Instrumenty pochodne

W związku z prowadzoną działalnością Spółki Grupy są narażone na ryzyka finansowe związane ze zmianami kursów walutowych oraz stóp procentowych. Spółki zawierają transakcje terminowe typu forward celem zmniejszenia ryzyka kursowego. Jednostki na dzień bilansowy wyceniają kontrakty handlowe (forward) wg kursu oferowanego przez bank. Zysk z wyceny (kurs na dzień wyceny > kurs z umowy – zakup, kurs na dzień wyceny < kurs z umowy – sprzedaż) odnoszony jest w bilansie na konto pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe a w rachunku zysków i strat na przychody finansowe. Strata z wyceny (sytuacja odwrotna) w bilansie prezentowana jest jako zobowiązanie finansowe w rachunku zysków i strat jako koszty finansowe.

31. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

Istnieją trzy rodzaje powiązań zabezpieczających:

- a) zabezpieczenie wartości godziwej,
- b) zabezpieczenie przepływów pieniężnych,
- c) zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Grupa dokonuje jedynie zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego dokumentuje się relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną, cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających. Ponadto Grupa dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

Efektywna część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest odraczana w kapitale własnym. Zysk lub strata związane z częścią nieefektywną ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Kwoty odroczone w kapitał własnym są przywracane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym ujmuje się zabezpieczaną pozycję, w tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w której ujęto zabezpieczaną pozycję. Jeśli jednak prognozowana zabezpieczana transakcja skutkuje ujęciem niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązania, zyski i straty odroczone uprzednio w kapitale własnym uwzględnia się w początkowej wycenie kosztów danego składnika aktywów lub zobowiązań. Spółka zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń.

W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest do rachunku zysków i strat.

32. Zysk przypadający na jedną akcję

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w rachunku zysków i strat prezentuje podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję: dla wszystkich rodzajów akcji zwykłych, w sposób równie widoczny, w odniesieniu do wszystkich prezentowanych okresów. Rozwodnienie stanowi zmniejszenie zysku przypadającego na jedną akcję na podstawie założenia, że dojdzie do konwersji instrumentów zamiennych na akcje, realizacji opcji lub warrantów albo do emisji akcji zwykłych w następstwie spełnienia określonych warunków.

Wyliczenie wskaźnika podstawowego zysku na jedną akcję:

$$\text{Zysk na jedną akcję} = \frac{\text{Zysk pomniejszony o wszelkie koszty i obciążenia z tytułu podatku}}{\text{Średnia ważona liczba akcji występująca w ciągu danego okresu}}$$

W jednostce dominującej nie występują okoliczności, które powodowałyby efekt rozwodnienia zysku.

33. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią składową Spółek Grupy, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki) oraz której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu a także w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

34. Prezentacja sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Grupa wykazuje przepływy pieniężne z działalności operacyjnej posługując się metodą pośrednią, za pomocą której zysk / stratę brutto koryguje się o skutki transakcji, mających bezgotówkowy charakter, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przeszłych lub przyszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej oraz o pozycje przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna polega m.in. na nabywaniu i sprzedaży inwestycji krótkoterminowych nie zaliczonych do ekwiwalentów środków pieniężnych. Ponadto pożyczki udzielane stronom trzecim (inne niż pożyczki udzielane przez instytucje finansowe) stanowią rodzaj przepływów pieniężnych wynikających z działalności inwestycyjnej, stąd pożyczki udzielane przez Spółki Grupy podmiotom spoza niej są klasyfikowane wraz ze spłatą i odsetkami w rachunku przepływów pieniężnych jako działalność inwestycyjna.

Działalność finansowa zgodnie z MSR 7 jest działalnością, w wyniku której zmianie ulega wysokość i struktura wniesionego kapitału własnego oraz zadłużenia jednostki gospodarczej. Wśród przepływów pieniężnych powstających w wyniku działalności finansowej są wpływy z pożyczek hipotecznych oraz innych krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, stąd pożyczki zaciągnięte wraz z ich spłatą i odsetkami wykazuje się w rachunku przepływów pieniężnych w działalności finansowej.

W bilansie pożyczki udzielone Grupa prezentuje w aktywach jako pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe, natomiast pożyczki zaciągnięte w pasywach – krótkoterminowe zobowiązania – kredyty i pożyczki.

35. Ważne oszacowania i osądy

Spółki Grupy dokonują szacunków, osądów i przyjmują założenia dotyczące przyszłości. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne, plany na przyszłość oraz inne istotne czynniki. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych szacunków. Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych.

Szacunki i osądy zostały dokonane w następujących obszarach:

- okres użytkowania aktywów trwałych – spółki dokonują weryfikacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych pod kątem utraty wartości. Przy szacowaniu długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych uwzględniane są następujące czynniki:
 - 1) oczekiwane zużycie fizyczne szacowane w oparciu o dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywność wykorzystania, itp.,
 - 2) utrata przydatności z przyczyn technologicznych lub rynkowych,
 - 3) prawne i inne ograniczenia dotyczące wykorzystania składnika aktywów,
 - 4) oczekiwane wykorzystanie składnika aktywów oceniane na podstawie oczekiwanej zdolności produkcyjnej lub wielkości produkcji,
 - 5) inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych. W sytuacji, gdy szacowany okres użytkowania jest krótszy niż okres wynikający z tytułów umownych przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono w Grupie przypadków konieczności zmiany okresu użytkowania aktywów trwałych.

W przypadku wystąpienia przesłanek utraty wartości utworzone zostały odpisy aktualizujące, które zostały przedstawione w nocie 14.

- rezerwy na świadczenia pracownicze oraz inne rezerwy – szczegóły zostały omówione w nocie 28.
- podatek odroczoney – szczegóły omówiono w nocie 24.

36. Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych

Podmiot powiązany jest osobą lub jednostką związaną z Grupą Kapitałową.

Osoba lub bliski członek rodziny tej osoby jest związany ze Grupą, jeżeli spełnione są warunki określone w MSR 24.

Jeśli w okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa przeprowadzała transakcje z podmiotami powiązanymi, ujawnia ona informacje dotyczące istoty związku z podmiotem powiązanym oraz wszelkie informacje dotyczące tych transakcji i nierozliczonych sald należności, w tym zobowiązań, niezbędnych użytkownikom do zrozumienia potencjalnego wpływu tego związku na sprawozdanie finansowe.

Zestawienie podmiotów powiązanych na dzień 31.12.2013 roku:

Podmioty dominujące

- TDJ Equity II Sp. z o.o. z siedzibą w Tamowskich Górach
- TDJ S.A. z siedzibą w Katowicach, będąca podmiotem dominującym TDJ Equity II sp. z o.o.

Podmioty zależne

- Pioma Odlewnia Sp. z o.o. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim, powiązana bezpośrednio 100% udziału w kapitale zakładowym,
- Odlewnia Żeliwa Śrem S.A. z siedzibą w Śremie, powiązana bezpośrednio i pośrednio (przez Pioma-Odlewnia Sp. z o.o.) 100% udziału w kapitale zakładowym,
- Kuźnia "Glinik" Sp. z o.o. z siedzibą w Gorlicach, powiązana bezpośrednio 100% udziału w kapitale zakładowym.

Inne podmioty powiązane

- FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach
- Fabryka Zmechanizowanych Obudów Ścianowych FAZOS S.A. z siedzibą w Tarnowskich Górach
- Nowosądecka Fabryka Urządzeń Górniczych NOWOMAG S.A. z siedzibą w Nowym Sączu
- Fabryka Maszyn Górniczych PIOMA S.A. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim
- Remag S.A. z siedzibą w Katowicach
- Polskie Maszyny Górnicze S.A. z siedzibą w Katowicach
- FAMUR INSTITUTE Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach
- FAMUR MACHINERY Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach
- Georyt Sp. z o. o. z siedzibą w Katowicach
- DAMS GmbH z siedzibą w Velbert
- BP PROREM Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach
- Famur Brand Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach
- Famur Finance Georyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. z siedzibą w Katowicach
- OOO FAMUR z siedzibą w Rosji
- OOO FAMUR Ukraina
- TOO FAMUR Kazachstan
- FAMUR INDIA MINING SOLUTIONS PRIVATED LIMITED
- Fabryka Maszyn "Glinik" S.A. z siedzibą w Gorlicach
- Zakład Maszyn Górniczych „Glinik” Sp. z o.o. z siedzibą w Gorlicach
- Narzędzia i Urządzenia Wiertnicze "Glinik" Sp. z o.o. z siedzibą w Gorlicach
- OOO Centrum Techniki Górniczej "Glinik" Sp. z o. o z siedzibą w Rosji
- Fabryka Maszyn J. S. Czernych S.A. z siedzibą w Rosji
- Zamet Industry S.A. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim
- Zamet – Budowa Maszyn S.A. z siedzibą w Tarnowskich Górach
- K77 Spółka z o.o.
- Pemug S.A. z siedzibą w Katowicach
- TDJ Finance Sp. z o.o.
- TDJ Estate Sp. z o.o.
- Equity I Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- Equity III TDJ Estate Sp. z o.o.
- DENNING A10 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. (INVEST 14 TDJ FINANCE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.)
- DENNING A11 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. (INVEST 15 TDJ FINANCE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.)
- GALENTINE Sp. z o.o.
- ZEH Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A. (ZEH TDJ FINANCE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.)
- INVEST 11 TDJ FINANCE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- TLK 4 TDJ Finance Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- INVEST TDJ ESTATE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.
- INVEST 10 TDJ ESTATE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.K.A.

3. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Przychody ze sprzedaży Grupy prezentują się następująco:

	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Przychody ze sprzedaży produktów	239 064	256 162
Przychody ze świadczenia usług	2 623	2 591
Pozostałe przychody ze sprzedaży	1 021	1 392
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	3 670	4 985
Razem przychody	246 378	265 130

4. SEGMENTY OPERACYJNE

Zgodnie z wymogami MSSF 8, Grupa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe.

Segmenty objęte sprawozdawczością zgodnie z MSSF 8 są następujące:

- Odlewy
- Odkuwki (produkt Kuźni „Glinik” Sp. z o.o. nabytej w IV kwartale 2013)
- Pozostała działalność

	Przychody		Zysk w segmencie	
	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Działalność kontynuowania				
Odlewy	215 567	252 871	49 217	52 559
Odkuwki	18 060		2 823	
Pozostała działalność	12 751	12 259	3 362	3 281
Razem	246 378	265 130	55 402	55 840
Koszty ogólnego zarządu i pozostałe koszty			(27 236)	(28 489)
Przychody finansowe			1 703	5 608
Koszty finansowe			(2 496)	(6 082)
Zysk przed opodatkowaniem			27 373	26 877
Podatek dochodowy			(5 671)	(348)
Zysk netto			21 702	26 529

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

Grupa nie przypisuje aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów.

Do segmentów nie przypisuje również pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, przychodów i kosztów finansowych oraz podatku dochodowego. Nie przypisuje również amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych, która ogółem za rok 2013 wyniosła 11.083 tys. zł, natomiast za 2012 rok 9.349 tys. zł. Przychody segmentów w całości zostały uzyskane od zewnętrznych klientów.

W żadnym segmencie nie odnotowano klientów, których obroty przekraczałyby 10% przychodów tego segmentu.

Segmenty geograficzne

Grupa prowadzi działalność na terenie Polski, Unii Europejskiej i państw pozostałych. Działalność produkcyjna wszystkich segmentów branżowych prowadzona jest na terenie Polski.

W tabeli poniżej zaprezentowano informacje dotyczące rynków zbytu działalności kontynuowanej Grupy,

Sprzedaż produktów działalności zaniechanej odbywała się na terenie Polski.

Działalność kontynuowana	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Polska	101 069	112 972
Unia Europejska	134 081	143 004
Pozostałe kraje europejskie	8 902	8 657
Pozostałe kraje	2 326	497
Razem	246 378	265 130
Kraj	101 069	112 972
Zagranica	145 309	152 158

5. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Amortyzacja	11 083	9 349
- amortyzacja wartości niematerialnych	642	618
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	10 441	8 731
Zużycie materiałów i energii	119 928	143 525
Usługi obce	23 505	21 602
Podatki i opłaty	4 384	4 695
Wynagrodzenia	41 731	43 596
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	10 367	11 203
Pozostałe koszty rodzajowe	2 039	1 891
Koszty według rodzaju, razem	213 037	235 861
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	3 939	(4 667)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(1 401)	(171)
Koszty sprzedaży	(3 094)	(2 700)
Koszty ogólnego zarządu	(24 572)	(23 168)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	187 909	205 155
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	3 067	4 135
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	190 976	209 290

6. KOSZTY ZATRUDNIENIA

W tabeli poniżej przedstawiono informację o przeciętnym zatrudnieniu i wynagrodzeniach w Grupie:

	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Pracownicy umysłowi	231	218
Pracownicy fizyczni	694	703
Razem	924	921
Koszty zatrudnienia	52 098	54 799
Wynagrodzenia	41 731	43 596
Składki na ubezpieczenie społeczne	7 841	7 989
Inne świadczenia pracownicze	2 526	3 214

7. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	0	16
Rozwiązane rezerwy		
- na reklamacje	557	311
- na zobowiązania	183	
- na świadczenia pracownicze	281	113
- na sprawy sporne	608	
- pozostałe	66	229
Rozwiązane odpisy aktualizujące		
- rozwiązanie odpisu aktualizującego zapasy	130	379
- rozwiązanie odpisy aktualizujące należności	70	695
- rozwiązanie odpisy aktualizujące aktywa trwałe	673	107
Odzyski ze zwrotów, demontażu aktywów trwałych	261	60
Złomowanie	54	21
Odszkodowania	146	61
Przychody z wynajmu nieruchomości	298	
Nadwyżki inwentaryzacyjne	427	309
Dotacje	300	
Inne	282	73
Pozostałe przychody operacyjne, razem	4 336	2 374

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

Pozostałe koszty operacyjne	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Straty na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	12	
Utworzone odpisy aktualizujące:		
- rzeczowe aktywa trwałe	213	
- zapasy	653	450
- należności handlowe	190	469
Utworzone rezerwy		
- na świadczenia pracownicze	67	1 245
- na reklamacje		27
- na zobowiązania	311	
- pozostałe	72	460
Poniesione koszty reklamacji	578	1 746
Koszty likwidacji środków trwałych	3	27
Kary, grzywny, odszkodowania	6	11
Złomowanie aktywów	324	85
Darowizny	437	
Niedobory inwentaryzacyjne	425	317
Odprawy dla zwalnianych pracowników	346	
Pozostałe	266	158
Pozostałe koszty operacyjne, razem	3 903	4 995

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

8. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Odsetki od pożyczek	17	
Pozostałe odsetki	907	262
Dodatnie różnice kursowe	53	
Rozliczanie instrumentów finansowych	669	176
Wycena instrumentów finansowych	53	5 170
Pozostałe przychody finansowe	4	
Przychody finansowe razem	1 703	5 608

Koszty finansowe	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Odsetki od kredytów	1 438	1 268
Pozostałe odsetki	340	147
Koszt nabycia jednostek zależnych	526	
Ujemne różnice kursowe		1 847
Utworzone rezerwy na zobowiązania odsetkowe	51	
Prowizje od kredytów	15	14
Rozliczanie instrumentów finansowych	31	2 736
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	94	
Pozostałe koszty finansowe	1	70
Koszty finansowe razem	2 496	6 082

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

9. PODATEK DOCHODOWY

Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Bieżący podatek dochodowy	6 003	375
Odroczony podatek dochodowy	(332)	(27)
Obciążenie podatkowe ogółem	5 671	348
Efektywna stawka podatkowa:	20,7%	1,3%

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

Uzyskanie przez Grupę w roku 2012 efektywnej stawki podatkowej na poziomie 1,3% było wynikiem straty podatkowej poniesionej przez Polską Grupę Odlewniczą SA na transakcji wewnątrzgrupowej. Strata ta w całości została rozliczona w roku 2012 ponieważ Spółki Grupy tworzyły podatkową grupę kapitałową i dla celów podatku dochodowego od osób prawnych były jednym podatnikiem.

W dniu 31.12.2012 w wyniku przeprowadzenia transakcji sprzedaży, nastąpiło przeniesienie własności 1.025.842 akcji Odlewni Żeliwa Śrem SA z Polskiej Grupy Odlewniczej SA na Pioma-Odlewnia Sp. z o.o. W wyniku tego zdarzenia, spółki wchodzące w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej PGO przestały spełniać warunki wymienione w art.1a Ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych i Podatkowa Grupa Kapitałowa PGO utraciła status podatnika podatku dochodowego.

W roku 2013 Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej samodzielnie rozliczały podatek dochodowy.

Bieżący podatek dochodowy	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Zysk przed opodatkowaniem	27 373	26 877
Strata na transakcji wewnątrzgrupowej wyłączona z wyniku finansowego		(26 256)
Korekty konsolidacyjne		56
Zysk z działalności ogółem przed opodatkowaniem	27 373	677

- Przychody nie stanowiące przychodu podatkowego	(7 326)	(9 432)
- Przychody stanowiące przychód podatkowy	3	57
- Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	13 563	13 152
- Koszty zarachowane w latach ubiegłych stanowiące koszt uzyskania przychodu	(1 660)	(2 480)
Dochód podlegający opodatkowaniu	31 953	1 974
Odliczenia od dochodu	(360)	
Podstawa opodatkowania	31 593	1 974
Podatek dochodowy według stawki 19 %	6 003	375
Podatek dochodowy bieżący, ujęty w rachunku zysków i strat	6 003	375

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

Odroczony podatek dochodowy	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Odroczony podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat	(332)	(27)

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

10. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Zysk netto danego roku dla celów wyliczenia zysku na jedną akcję	21 702	26 529
Średnia ważona liczba akcji dla potrzeb wyliczenia wartości zysku na jedną akcję	96 300 000	96 300 000
Zysk na jedną akcję zwykłą w złotych	0,23	0,28

* dane przekształcone ze względu na zmiany polityki rachunkowości opisane w rozdziale 2.3.

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku, który przypada na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu. W Grupie nie występują okoliczności, które powodowałyby efekt rozwodnienia zysku.

11. DYWIDENDY

W roku 2013 jednostka dominująca nie dokonywała wypłat dywidendy.

12. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartości niematerialne	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Wartość brutto	16 949	7 316
Umorzenie	(6 947)	(6 125)
Wartości niematerialne	10 002	1 191

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie 1 stycznia 2013 do 31 grudnia 2013

	Wartość firmy	Licencje		Razem
		Licencje ogółem	w tym: oprogramowanie komputerowe	
Wartość brutto				
Stan na początek okresu		7 315	4 961	7 315
Nabycie		80	80	80
Włączenie do konsolidacji	9 040	514	514	9 554
Stan na koniec okresu	9 040	7 909	5 555	16 949
Umorzenie i utrata wartości				
Stan na początek okresu		(6 125)	(3 815)	(6 125)
Włączenie do konsolidacji		(180)	(180)	(180)
Amortyzacja		(642)	(617)	(642)
Stan na koniec okresu		(6 947)	(4 612)	(6 947)
Wartość netto	9 040	962	943	10 002

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie 1 stycznia 2012 do 31 grudnia 2012

	Wartość firmy	Licencje		Razem
		razem	w tym: oprogramowanie komputerowe	
Wartość brutto				
Stan na początek okresu		7 218	4 895	7 218
Nabycie		98	66	98
Stan na koniec okresu		7 316	4 961	7 316
Umorzenie i utrata wartości				
Stan na początek okresu		(5 507)	(3 214)	(5 507)
Amortyzacja		(618)	(601)	(618)
Stan na koniec okresu		(6 125)	(3 815)	(6 125)
Wartość netto		1 191	1 146	1 191

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w koszt własny sprzedaży.

Najistotniejszą pozycją wartości niematerialnych jest oprogramowanie – zintegrowany system zarządzania oraz system kadrowo-płacowy. Ich wartość netto wg stanu na 31.12.2013 wyniosła 734 tys. zł (odpowiednio na dzień 31.12.2012 – 979 tys. zł). Pozostały okres amortyzacji wynosi 11 miesięcy (468 tys. zł) oraz 54 miesiące (266 tys. zł).

13. WARTOŚĆ FIRMY

Wartość firmy powstała w wyniku transakcji przejęcia Kuźni „Glinik” Spółka z o.o. w dniu 4 października 2013 roku, omówionej w punkcie 16.

Przekazana zapłata	52 649
Nabyte aktywa:	
Aktywa trwałe	36 463
Zapasy	8 978
Należności	15 651
Inne aktywa krótkoterminowe	1 155
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	2 800
Razem aktywa	65 047

Przejęte zobowiązania	
Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	(3 152)
Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe	(18 286)
Razem zobowiązania i rezerwy	(21 438)
Możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania	43 609
Wartość firmy	9 040

Nabycie Kuźni „Glinik” Sp. z o.o. spowodowało, że w Grupie wydzielony został nowy segment „Odkuwki”. Do tegoż segmentu została przypisana wartość firmy i na tym poziomie będzie monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze.

Z uwagi na fakt, iż wartość firmy została ustalona na dzień 4 października 2013 roku, na koniec okresu sprawozdawczego nie przeprowadzono testu na utratę wartości.

14. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Wartość brutto	244 020	193 091
Umorzenie	(69 422)	(54 643)
Odpisy aktualizujące	(1 728)	(2 170)
Wartość netto	172 870	136 278
Środki trwałe w budowie	14 579	7 097
Rzeczowe aktywa trwałe	187 449	143 375

Struktura własnościowa

	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Własne:		
-użytkowane	172 633	136 005
- w budowie	14 579	7 097
Używane na podstawie umowy leasingu finansowego	237	273
Razem	187 449	143 375

Zmiana stanu środków trwałych w okresie 1 stycznia 2013 do 31 grudnia 2013

	prawo użytkowania wieczystego gruntu	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia tech- niczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto						
Stan na początek okresu	9 010	85 090	92 192	2 674	4 125	193 091
Zakupy		1 635	12 791	159	381	14 966
Włączenie do konsolidacji	3 652	27 356	8 966	898	589	41 461
Inne					21	21
Sprzedaż	(821)	(4 093)	(351)	(30)		(5 295)
Likwidacje			(177)	(3)	(2)	(182)
Inne				(42)		(42)
Stan na koniec okresu	11 841	109 988	113 421	3 656	5 114	244 020
Umorzenie						
Stan na początek okresu		(15 574)	(35 453)	(1 267)	(2 349)	(54 643)
Włączenie do konsolidacji		(2 211)	(2 403)	(217)	(139)	(4 970)
Amortyzacja		(2 453)	(6 975)	(584)	(429)	(10 441)
Likwidacje			89		2	91
Sprzedaż		376	132	31		539
Inne				2		2
Stan na koniec okresu	0	(19 862)	(44 610)	(2 035)	(2 915)	(69 422)
Utrata wartości						
Stan na początek okresu		(535)	(1 442)	(191)	(2)	(2 170)
Utworzenie odpisów		(4)	(208)			(212)
Rozwiązanie odpisów		513	105	36		654
Stan na koniec okresu		(26)	(1 545)	(155)	(2)	(1 728)
Wartość netto	11 841	90 100	67 266	1 466	2 197	172 870

Zmiana stanu środków trwałych w okresie 1 stycznia 2012 do 31 grudnia 2012

	prawo użytkowania wieczystego gruntu	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia tech- niczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto						
Stan na początek okresu	9 010	84 562	84 578	2 905	3 620	184 675
Zakupy		547	7 786	593	509	9 435
Inne				129		129
Sprzedaż			(45)	(233)		(278)
Likwidacje		(19)	(127)	(115)	(4)	(265)
Inne				(605)		(605)
Stan na koniec okresu	9 010	85 090	92 192	2 674	4 125	193 091
Umorzenie						
Stan na początek okresu	0	(13 438)	(29 888)	(1 315)	(1 962)	(46 603)
Amortyzacja		(2 138)	(5 652)	(550)	(391)	(8 731)
Likwidacje		2	70	102	4	178
Sprzedaż			17	424		441
Inne				72		72
Stan na koniec okresu.	0	(15 574)	(35 453)	(1 267)	(2 349)	(54 643)
Utrata wartości						
Stan na początek okresu		(540)	(1 496)	(238)	(3)	(2 277)
Rozwiązanie odpisów		5	54	47	1	107
Stan na koniec okresu		(535)	(1 442)	(191)	(2)	(2 170)
Wartość netto	9 010	68 981	55 297	1 216	1 774	136 278

W roku 2013 rozwiązano odpisy aktualizacyjne na kwotę 654 tys. zł (w roku 2012 na kwotę 107 tys. zł). Miało to związek z podjęciem decyzji odnośnie przywrócenia do użytkowania środków trwałych (głównie budynków), które Stanowi to równowartość zmniejszenia wartości z tytułu umorzenia środków trwałych, które pomimo stwierdzenia utraty wartości nadal były użytkowane. Rozwiązane odpisy zarachowane zostały do pozostałych przychodów operacyjnych.

Koszt wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych na własne potrzeby w roku 2013r.

Nie dotyczy

Poniesione w ostatnim roku i planowane na następny rok nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne

Rodzaj wydatków	Wartość nakładów poniesionych w 2013 r.	
	ogółem	w tym na ochronę środowiska
Budynki i budowle	1 723	
Urządzenia techniczne i maszyny	16 082	2 340
Środki transportu	245	
Inne środki trwałe	352	
Wartości niematerialne	61	
Razem	18 463	2 340

Przewidywana wartość nakładów w roku 2014

Rodzaj wydatków	Wartość nakładów planowanych na rok 2014 r.	
	ogółem	w tym na ochronę środowiska
Budynki i budowle	4 897	
Urządzenia techniczne i maszyny	55 782	80
Środki transportu	80	
Inne środki trwałe	345	
Razem	61 104	80

Dodatkowe ujawnienia

Grupa nie posiada tymczasowo niewykorzystanych środków trwałych;

Wartość bilansowa brutto całkowicie umorzonych środków trwałych, które nadal znajdują się w użyciu wynosi 3.848 tys. zł

Wartość bilansowa środków trwałych wycofanych z użycia i nie sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF wynosi 0 zł.

Na dzień 31.12.2013 zobowiązania Grupy z tytułu podpisanych umów na zakup rzeczowych aktywów trwałych, których realizacja i płatność jest planowana w następnym okresie sprawozdawczym, wyniosły 23.338 tys. zł.

15. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Odlewnia Żeliwa Śrem SA posiada przeklasyfikowane do kategorii nieruchomości inwestycyjnych środki trwałe nie wykorzystywane obecnie przy produkcji, które są traktowane jako źródło przychodów z czynszów lub są utrzymywane ze względu na spodziewanych przyrost ich wartości.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została oszacowana na podstawie wyceny przeprowadzonej przez rzeczoznawcę majątkowego. Wyceny nieruchomości inwestycyjnych, przeprowadzonej zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Wyceny, dokonano poprzez odniesienie do rynkowych cen transakcyjnych dotyczących podobnych nieruchomości.

	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych ogółem	7 769	7 769
w tym:		
Prawo użytkowania wieczystego gruntów	7 494	7 494
Budynki	275	275

Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych w roku 2013 wyniosły 199 tys. zł (w 2012 roku =199 tys. zł), przychody z czynszów w roku 2013 wyniosły 178 tys. zł (w 2012 roku 336 tys. zł)

16. JEDNOSTKI ZALEŻNE

Nazwa jednostki	Siedziba	Charakter powiązania	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu
Odlewnia Żeliwa Śrem SA	Śrem, ul. Staszica 1	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio i pośrednio	100%	100%
Pioma-Odlewnia Sp. z o.o.	Piotrków Trybunalski, ul. R. Dmowskiego 38	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100%	100%
Kuźnia Glinik Sp. z o.o.	Gorlice, ul. Michalusa 1	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100%	100%

W dniu 04.10.2013 r. jednostka dominująca nabyła 33.193 udziałów w spółce Kuźnia „GLINIK” Sp. z o.o. stanowiących 100% kapitału zakładowego za cenę 52.649 tys. zł.

Wartość nominalna jednego udziału wynosi 500 zł, a łączna wysokość kapitału zakładowego Kuźni „GLINIK” Sp. z o.o. wynosi 16.596,5 tys. zł. Nabyte udziały mają charakter długoterminowej lokaty kapitałowej. Źródłem finansowania nabycia udziałów były środki własne. Zobowiązanie z tytułu nabycia zostało uregulowane w IV kwartale 2013 roku.

Kuźnia „GLINIK” Sp. z o.o. jest jednym z największych przedsiębiorstw kuźniczych w Polsce i produkuje odkuwki matrycowe i swobodnie kute o rozmiarach od 0,2 do 2000 kg. Roczna produkcja wynosi ok. 10-11 tys. ton i jest skierowana przede wszystkim dla przemysłów górniczego, kolejowego, rolniczego i maszynowego

Wpływ przejęcia Kuźni GLINIK Sp. z o.o. na skonsolidowane sprawozdanie finansowe przed włączeniami konsolidacyjnymi był następujący:

- wzrost przychodów ze sprzedaży o kwotę 19.381 tys. zł,
- wzrost zysku netto o 691 tys. zł
- wzrost sumy bilansowej o kwotę 62.898 tys. zł.

17. ZAPASY

Wartość zapasów po uwzględnieniu odpisów aktualizujących wynosi:

ZAPASY	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Materiały	17 015	14 453
Półprodukty i produkty w toku	15 819	16 108
Produkty gotowe	4 704	5 922
Zapasy, razem	37 538	36 483

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Stan na początek roku	1 367	1 296
Utworzenie odpisu	972	449
Zwiększenie odpisu - włączenie do konsolidacji	239	
Wykorzystanie odpisu	(854)	(3)
Rozwiązanie odpisu	(501)	(375)
Stan na koniec roku	1 223	1 367

Koszty zapasów ujęte w kosztach bieżącego okresu obrachunkowego wyniosły 92.064 tys. zł (113.420 tys. zł za rok 2012).

Koszty odpisów aktualizujących zapasy w kwocie 972 tys. zł (449 tys. zł za rok 2012) oraz odwrócenie odpisów aktualizujących w kwocie 501 tys. zł (375 tys. zł w roku 2012) ujęte zostały w pozostałych kosztach/przychodach operacyjnych. Odpisy odwrócono w związku ze zużyciem lub sprzedażą zapasów.

Zakłada się, iż odzyskanie zapasów nastąpi w okresie krótszym niż 12 miesięcy.

18. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	1 803	4 798
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	37 169	28 372
Pozostałe należności	396	368
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, razem	39 368	33 538
Odpisy aktualizujące wartość należności	2 415	990
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto	41 783	34 528

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowe	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Stan na początek roku	990	1 475
Utworzenie odpisu na należności przeterminowane i zagrożone nieściągalnością	411	469
Zwiększenie odpisu - włączenie do konsolidacji	1 449	
Wycena należności w walutach na dzień bilansowy	(3)	(56)
Wykorzystanie odpisów	(74)	(203)
Rozwiązanie odpisów - kwoty odzyskane w ciągu roku	(340)	(695)
Inne zmniejszenia	(18)	
Stan na koniec roku	2 415	990

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Należności niewymagalne, płatne:	28 361	25 391
Do 1 miesiąca	21 384	18 694
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	6 977	6 697
Należności przeterminowane:	13 368	9 103
Do 1 miesiąca	7 971	7 030
1 - 3 miesięcy	2 699	1 313
3 - 6 miesięcy	651	163
6 - 12 miesięcy	222	
powyżej 1 roku	1 825	597
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności - brutto	41 729	34 494
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	(2 361)	(956)
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności netto	39 368	33 538

19. POZOSTAŁE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Pozostałe aktywa finansowe	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Udziały i akcje	27	
Pożyczki udzielone	738	
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	648	618
Pozostałe aktywa finansowe	1 413	618

Na dzień 31.12.2013 Grupa miała zawarte transakcje zabezpieczające kursy walut typu „forward” na łączną kwotę 7.430 tys. euro (na dzień 31.12.2012 roku 6.750 tys. euro). Wycena instrumentów zabezpieczających na dzień 31.12.2013 wynosiła 648 tys. zł (618 tys. zł na dzień 31.12.2012).

Wycena instrumentów zabezpieczających objęta rachunkowością zabezpieczeń w kwocie 484 tys. zł została odniesiona na kapitały własne, wycena pozostałych instrumentów w kwocie 164 tys. zł w wynik roku bieżącego (na dzień 31.12.2012 kwoty te wyniosły odpowiednio 445 tys. zł i 173 tys. zł)

Stan na 31.12.2013

Waluta bazowa	Data zakończenia transakcji	Kwota w walucie bazowej	Kwota w PLN	Zysk/strata
EUR	I kwartał 2014	4 700	20 043	490
EUR	II kwartał 2014	2 730	11 561	158
		7 430	31 604	648

Stan na 31.12.2012

Waluta bazowa	Data zakończenia transakcji	Kwota w walucie bazowej	Kwota w PLN	Zysk/strata
EUR	I kwartał 2013	3 850	16 281	506
EUR	II kwartał 2013	2 900	12 116	112
Razem		6 750	28 397	618

Zdaniem zarządu jednostki dominującej wartość księgowa aktywów finansowych jest zbliżona do ich wartości godziwej.

20. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Kasa	9	15
Rachunki bankowe	12 564	10 660
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	12 573	10 675

Składają się na nie środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych oraz w kasach Spółek wchodzących w skład grupy. W związku z powyższym wartość księgowa tych aktywów odpowiada ich wartości godziwej.

21. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Pozostałe aktywa krótkoterminowe	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Matryce	771	
Media dotyczące przyszłych okresów	61	193
Ubezpieczenia majątkowe	142	131
Serwis oprogramowania	61	55
Pozostałe	60	54
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	1 095	433

22. KREDYTY I POŻYCZKI**ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2013**

Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota pobrania	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Raiffeisen Bank Polska SA	inwestycyjny	34 225	30.04.2018	21 780	WIBOR 1M+ marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	3 000	31.10.2017	1 977	WIBOR 1M+ marża	Gwarancja bankowa Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Nordea Bank Polska SA	inwestycyjny	148	07.05.2015	20	WIBOR 1M+ marża	Zastaw rejestrowy na aktywie sfinansowanym kredytem
Ogółem					23 777		

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2013

Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota pobrania	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Odlewnia Żeliwa Śrem SA	Raiffeisen Bank Polska SA	w rachunku bieżącym	496 (limit przyznany 40 000)	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 20.10.2016	496	WIBOR 1M+ marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Odlewnia Żeliwa Śrem SA	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	8 220 (limit przyznany 15 000)	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2016	8 220	WIBOR 1M+ marża	Zastaw rejestrowy na zapasach, Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej (na drugim miejscu) Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Nordea Bank Polska SA	inwestycyjny	148	31.12.2014 (część krótkoterminowa)	48	WIBOR 1M+ marża	Zastaw rejestrowy na aktywie sfinansowanym kredytem + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Raiffeisen Bank Polska SA	inwestycyjny	34 225	31.12.2014 (część krótkoterminowa)	6 222	WIBOR 1M+ marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego

Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	3 000	31.12.2014 (część krótkoterminowa)	705	WIBOR 1M+ marża	Gwarancja bankowa Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Raiffeisen Bank Polska SA	w rachunku bieżącym	5 669 (limit przyznany 9 000)	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 31.01.2017r	5 669	WIBOR 1M+ marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Cesja należności od dłużników Kredytobiorcy Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	3 222 limit przyznany 7 000)	Splata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2016r	3 222	WIBOR 1M+ marża	Zastaw rejestrowy na zapasach Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Razem					24 582		

Wg stanu na dzień 31.12.2013 Spółki wchodzące w skład Grupy miały udzielone – poza wymienionymi powyżej – kredyty, które na dzień 31 grudnia 2013 roku nie były wykorzystane:

- Polska Grupa Odlewnicza SA - kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 1.000 tys. zł Banku Polska Kasa Opieki SA
- Pioma-Odlewnia Spółka z o.o. - kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 8.000 tys. zł w Raiffeisen Bank Polska SA oraz kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 4.000 tys. zł w Banku Polska Kasa Opieki SA
- Pioma-Odlewnia Sp. z o.o. – umowa na dofinansowanie (w formie pożyczki) zadania inwestycyjnego w kwocie 259,8 tys. zł ze środków WFOŚiGW.

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2012

Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota pobrania	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Nordea Bank Polska SA	Inwestycyjny	148	07-05-2015	68	WIBOR 1M+ marża	- zastaw rejestrowy na aktywie sfinansowanym kredytem
Razem					68		

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2012

Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota pobrania	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
Odlewnia Żeliwa Śrem SA	Raiffeisen Bank Polska SA	w rachunku bieżącym	15 144 (limit przyznany 30 000)	20.10.2015	15 114	WIBOR 1M+ marża	- hipoteka kaucyjna na nieruchomościach - pełnomocnictwo do rachunku bieżącego kredytobiorcy,
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Nordea Bank Polska SA	Inwestycyjny	148	31-12-2013 (część krótkoterminowa)	48	WIBOR 1M+ marża	- zastaw rejestrowy na aktywie sfinansowanym kredytem
Razem					15 162		

Wg stanu na dzień 31.12.2012 Spółki wchodzące w skład Grupy miały udzielone – poza wymienionymi powyżej – kredyty, które na dzień 31 grudnia 2012 roku nie były wykorzystane:

- Odlewnia Żeliwa Śrem SA - kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 30.000 tys. zł, a Pioma-Odlewnia Sp. z o.o. kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 7.000 tys. zł w Nordea Bank Polska S.A. W dniu 19 grudnia 2012 roku Spółki dokonały wypowiedzenia w/w kredytu. Rozwiązanie umowy nastąpiło z upływem 30-dniowego okresu wypowiedzenia tj. w dniu 18 stycznia 2013 r.
- Pioma-Odlewnia Spółka z o.o. - kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 7.000 tys. zł w Raiffeisen Bank Polska SA.
- Pioma-Odlewnia Sp. z o.o. podpisała w dniu 31 grudnia 2012 r. umowę o dofinansowanie (w formie pożyczki) zadania inwestycyjnego w kwocie 3.000 tys. zł ze środków WFOŚiGW.

23. ZABEZPIECZENIA USTANOWIONE NA MAJĄTKU GRUPY**Zabezpieczenia ustanowione na rzeczowych aktywach trwałych****Stan na 31 grudnia 2013**

1. Na nieruchomościach Odlewni Żeliwa Śrem SA o wartości 62 473 tys. zł ustanowiona była hipoteka na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA oraz na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA (na drugim miejscu) z tytułu udzielonych kredytów w rachunku bieżącym.
2. Na rzeczowych aktywach trwałych spółki Pioma-Odlewnia Sp. z o.o. ustanowione były następujące zabezpieczenia:
 - hipoteka na nieruchomościach o wartości netto 12.970 tys. zł, na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu inwestycyjnego oraz na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA (na drugim miejscu) z tytułu udzielonego kredytu w rachunku bieżącym,
 - zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach o wartości netto 3.757 tys. zł, na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym (na dzień 31.12.2013 kredyt nie był wykorzystany).
 - zastaw rejestrowy na samochodzie osobowym o wartości netto 95 tys. zł na rzecz Nordea Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu inwestycyjnego (132 tys. zł wg stanu na dzień 31.12.2012),
 - zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach o wartości netto 4.992 tys. zł, na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie gwarancji bankowej.
3. Na nieruchomościach Kuźni Glik Sp. z o.o. o wartości 23.813 tys. zł ustanowione były:
 - hipoteka na rzecz Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umów o udzielenie kredytów w rachunku bieżącym,
 - hipoteka (do kwoty 880 tys. zł) na rzecz kontrahenta z tytułu zabezpieczenia dostaw,Maszyny i urządzenia o wartości netto 111 tys. zł objęte zostały umową przewłaszczenia z tytułu zabezpieczenia dostaw.

Stan na 31 grudnia 2012

1. Na nieruchomościach Odlewni Żeliwa Śrem SA o wartości 63.724 tys. zł ustanowiona była hipoteka na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA. Ponadto na dzień 31.12.2012 ustanowione były zabezpieczenia na rzecz Nordea Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym - hipoteka na nieruchomościach oraz zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach o wartości netto 67.319 tys. zł. Umowa ta została w dniu 19.12.2012 roku wypowiedziana przez Spółkę. Wg stanu na dzień 31.12.2012 kredyt nie był wykorzystany.
2. Na maszynach i urządzeniach Piomy-Odlewni Sp. z o.o. o wartości netto 5.388 tys. zł. ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Nordea Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym. Umowa ta została w dniu 19.12.2012 roku wypowiedziana przez Spółkę. Wg stanu na dzień 31.12.2012 kredyt ten nie był wykorzystany

Zabezpieczenia ustanowione na zapasach**Stan na 31 grudnia 2013**

1. Na zapasach Odlewni Żeliwa Śrem SA o wartości netto 14.643 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
2. Na zapasach Piomy-Odlewni Sp. z o.o. o wartości 5.432 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym. Na dzień bilansowy kredyt ten nie był wykorzystany.
3. Na zapasach Kuźni Glinik Sp. z o.o. o wartości netto 7 682 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.

Stan na 31 grudnia 2012

Na całości zapasów Odlewni Żeliwa Śrem SA o wartości 27.600 tys. zł oraz zapasach o wartości 4.000 tys. zł Piomy-Odlewni Sp. z o.o. ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Nordea Bank Polska SA z tytułu umów o udzielenie kredytów w rachunku bieżącym. Umowy te zostały w dniu 19.12.2012 roku wypowiedziane przez Spółki. Wg stanu na dzień 31.12.2012 kredyty te nie były wykorzystane.

24. PODATEK ODROZCZONY**Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego**

	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Stan na początek roku		
Odnoszone na wynik finansowy		
Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	1 603	1 360
Niewypłacone wynagrodzenia	229	233
Odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	711	756
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	274	221
Niezrealizowane różnice kursowe	192	172
Wycena instrumentów finansowych		949
Korekty konsolidacyjne (niezrealizowane marże)		3
Pozostałe	262	339
Odniesione na kapitały własne		
Razem	3 271	4 033
Zmian stanu		
Odnoszone na wynik finansowy		
Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	10	244
Niewypłacone wynagrodzenia	62	(4)
Odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	(42)	(45)
Odpisy aktualizujący majątek finansowy	74	
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	(103)	53
Niezrealizowane różnice kursowe	82	19
Wycena instrumentów finansowych		(949)
Korekty konsolidacyjne (niezrealizowane marże)		(3)
Straty podatkowe do rozliczenia	111	
Pozostałe	96	(77)
Odniesione na kapitały własne		
Straty aktuarialne	8	
Razem	298	(762)
Stan na koniec roku		
Odnoszone na wynik finansowy		
Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	1 613	1 604
Niewypłacone wynagrodzenia	291	229
Odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	669	711
Odpisy aktualizujący majątek finansowy	74	0
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	171	274
Niezrealizowane różnice kursowe	274	191
Straty podatkowe do rozliczenia	111	
Pozostałe	358	262
Odniesione na kapitały własne		
Straty aktuarialne	8	
Razem	3 569	3 271

Zmiana stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Stan na początek roku		
Odnoszone na wynik finansowy		
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	24 056	24 876
Pozostałe	82	63
Odnoszone na kapitały własne		
Wycena instrumentów finansowych	85	
Razem	24 223	24 939
Zmian stanu		
Odnoszone na wynik finansowy		
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	1 473	(820)
Pozostałe	21	19
Odnoszone na kapitały własne		
Wycena instrumentów finansowych	7	85
Razem	1 501	-716
Stan na koniec roku		
Odnoszone na wynik finansowy		
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	25 529	24 056
Pozostałe	103	82
Odnoszone na kapitały własne		
Wycena instrumentów finansowych	92	85
Razem	25 724	24 223

25. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Długoterminowe zobowiązania finansowe	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Zobowiązania z tytułu leasingu	58	158

26. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek powiązanych	1 348	1 553
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek pozostałych	14 288	13 347
Otrzymane zaliczki	75	175
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 444	1 982
Zobowiązania pozostałe	3 078	1 209
Zobowiązania krótkoterminowe, razem	21 233	18 266

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ogółem na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiły 15.636 tys. zł (14.900 tys. zł na koniec roku 2012). Średni termin zapłaty za zakup surowców, materiałów i usług wynosi 30 dni. Grupa posiada zasady zarządzania ryzykiem finansowym zapewniające regulowanie zobowiązań w wyznaczonym terminie.

Grupa Kapitałowa nie posiada zobowiązań wobec budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego z tytułu prawa własności budynków i budowli.

Zdaniem zarządu jednostki dominującej wartość księgowa zobowiązań finansowych jest zbliżona do ich wartości godziwej.

27. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Spółki tworzące grupę kapitałową zawarła umowy leasingu finansowego samochodów. Umowy zostały zawarte na okres od 2 do 5 lat.

Wartość bieżąca rat leasingowych	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, wymagalne w ciągu:		
jednego roku	172	159
dwóch do pięciu lat	58	171
Pomniejszone o przyszłe odsetki:	(10)	(36)
Wartość bieżąca przyszłych zobowiązań	220	294
Zobowiązania wymagalne w ciągu 12 miesięcy	162	136
Zobowiązania wymagalne w okresie po 12 miesiącach	58	158

Zdaniem zarządu wartość księgowa zobowiązań z tytułu leasingu jest zbliżona do ich wartości godziwej.

28. REZERWY

Długoterminowe rezerwy na świadczenia pracownicze	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012*
Stan na początek okresu	5 868	5 049
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	5 145	4 443
Rezerwa na świadczenia emerytalne	638	606
Rezerwa na inne świadczenia	85	
Zwiększenia	931	1 659
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	483	1 460
Rezerwa na świadczenia emerytalne	354	114
Rezerwa na inne świadczenia	94	85
Wykorzystanie	526	840
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	382	758
Rezerwa na świadczenia emerytalne	139	82
Rezerwa na inne świadczenia	5	
Stan na koniec okresu	6 273	5 868
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	5 246	5 145
Rezerwa na świadczenia emerytalne	853	638
Rezerwa na inne świadczenia	174	85

Krótkoterminowe rezerwy na świadczenia pracownicze	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Stan na początek okresu	1 823	1 657
Rezerwa na świadczenia emerytalne	48	50
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	792	677
Rezerwa na urlopy	983	930
Zwiększenia	774	1 116
Rezerwa na świadczenia emerytalne	64	85
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	617	759
Rezerwa na urlopy	80	272
Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	13	
Wykorzystanie	1 074	950

Rezerwa na świadczenia emerytalne	62	87
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	657	644
Rezerwa na urlopy	355	219
Stan na koniec okresu	1 523	1 823
Rezerwa na świadczenia emerytalne	50	48
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	752	792
Rezerwa na urlopy	708	983
Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	13	

Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012- 31.12.2012
Ujęte w zysku przed opodatkowaniem z tytułu:		
– odpraw emerytalnych i rentowych	(5)	(31)
– nagród jubileuszowych	77	816
Ujęte w innych całkowitych dochodach z tytułu:		
– odpraw emerytalnych i rentowych	(6)	62
Razem	66	847

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012- 31.12.2012
Stan na początek okresu	6 835	5 776
Koszty bieżącego zatrudnienia	325	274
Koszty przeszłego zatrudnienia	188	
Koszty odsetek	277	299
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w zysku przed opodatkowaniem	152	1 109
Straty/(zyski) aktuarialne ujęte w innych całkowitych dochodach:		
- wynikające ze zmian założeń finansowych	57	
- wynikające ze zmian założeń demograficznych	(46)	62
Wyplacone świadczenia	(887)	(897)
Stan na koniec okresu	6 901	6 623

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dni kończące okresy sprawozdawcze:

	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012- 31.12.2012
Stopa dyskonta	4,5%	4,75%
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe i nagrody jubileuszowe	1% - 4%	0,5% - 2,7%
Średni ważony współczynnik mobilności pracowniczej	2-6%	2-6%
Założenia dotyczące przyszłej umieralności	oszacowane zostało na podstawie danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet, publikowanych przez GUS, aktualnych na dzień dokonywania wyceny	
Założenia dotyczące prawdopodobieństwa przejścia pracownika na rentę inwalidzką	oparte zostało na statystykach dotyczących orzekania grup inwalidzkich przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	

Na dzień 31 grudnia 2013 r. została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny aktuarialnej na zmianę założeń przyjętych do wyceny w zakresie stopy dyskonta oraz planowanych zmian podstaw wymiaru świadczeń na wysokość zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Analiza wrażliwości dla stopy dyskonta w przedziale -1 p.p./+1 p.p.:

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość rezerwy przy stopie dyskonta		Zmiana wartości rezerwy przy zmianie stopy dyskonta	
	3,5%	5,5%	-1,0%	+1%
– odpraw emerytalnych i rentowych	986	833	81	(71)
– nagród jubileuszowych	6 334	5 696	337	(302)
Razem	7 320	6 529	418	(373)

Obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy spowodowałoby wzrost rezerwy na świadczenia pracownicze o 418 tys. zł. Natomiast wzrost stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy spowodowałby spadek rezerwy o 373 tys. zł.

Analiza wrażliwości dla przewidywanych zmian podstaw wymiaru świadczeń w przedziale -1 p.p./+1 p.p.:

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość rezerwy przy zmianie podstawy wymiaru świadczeń o		Zmiana wartości rezerwy przy zmianie podstaw wymiaru świadczeń	
	-1,0%	+1%	-1,0%	+1%
– odpraw emerytalnych i rentowych	831	987	(73)	82
– nagród jubileuszowych	5 684	6 342	(314)	345
Razem	6 515	7 329	(387)	427

Obniżenie podstaw wymiaru świadczeń o 1 punkt procentowy spowodowałoby spadek rezerwy na świadczenia pracownicze o 387 tys. zł. Natomiast wzrost podstaw wymiaru świadczeń o 1 punkt procentowy spowodowałby wzrost rezerwy o 427 tys. zł.

W powyższej analizie wrażliwości wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń została obliczona metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych, czyli taką samą jak zastosowano przy obliczeniu zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujętego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Poniżej zaprezentowano wyniki wyceny aktuarialnej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2013 r. w podziale na okresy zapadalności:

	Okres wypłaty			
	rok 2014	lata 2015-2019	lata 2020-2024	lata 2025 i później
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych	51	270	255	329
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych	752	2 846	1 444	956
Razem	803	3 116	1 699	1 285

Krótkoterminowe rezerwy pozostałe	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Stan na początek roku	3 319	3 993
Rezerwa na reklamacje	1 528	1 673
Rezerwa na przyszłe koszty	1 745	2 312
Rezerwa na niezafakturowane koszty	46	8
Zwiększenia	2 718	3 432
Rezerwa na reklamacje	100	1 618
Rezerwa na przyszłe koszty	2 596	1 536
Rezerwa na niezafakturowane koszty	22	278
Wykorzystanie	1 167	2 922

Rezerwa na reklamacje	191	1 054
Rezerwa na przyszłe koszty	955	1 628
Rezerwa na niezafakturowane koszty	21	240
Rozwiązanie	1 324	1 184
Rezerwa na reklamacje	538	709
Rezerwa na przyszłe koszty	786	475
Rezerwa na niezafakturowane koszty		
Stan na koniec roku	3 546	3 319
Rezerwa na reklamacje	899	1 528
Rezerwa na przyszłe koszty	2 600	1 745
Rezerwa na niezafakturowane koszty	47	46

Rezerwa na reklamacje – stanowi bieżącą wartość najlepszych szacunków zarządu dotyczących przyszłych wpływów korzyści ekonomicznych wymaganych przy likwidacji wad wyprodukowanych w okresie sprawozdawczym odlewów oraz pokrywaniu kontrahentom kosztów obróbki odlewów w których stwierdzono wady. Szacunków dokonano na podstawie trendów historycznych, wartości faktyczne mogą się różnić z uwagi na możliwość zastosowania innych surowców, zmiany cen materiałów i usług itp.

Rezerwa na przyszłe koszty - stanowi bieżącą wartość najlepszych szacunków zarządu dotyczących między innymi:

- bonusu dla kontrahentów za rok 2013 w kwocie 415 tys. zł – szacunek odpowiada kwocie, którą Grupa będzie zobowiązana wypłacić.
- przysługującego pracownikom świadczenia z tytułu świąt branżowych, systemów motywacyjnych oraz premii w kwocie 2.050 tys. zł – szacunek odpowiada przewidywanej kwocie wypłat wg stanu na 31.12.2013.

29. KAPITAŁ PODSTAWOWY

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji w szt.	Wartość serii / emisji wg warto- ści nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe na okaziciela	brak	brak	41 760 000	41 760	gotówka, aport	12.05.2008	12.05.2008
B	zwykłe na okaziciela	brak	brak	54 540 000	54 540	gotówka	11.04.2011	01.01.2012
Liczba akcji razem				96 300 000				
Kapitał zakładowy, razem					96 300			

Wartość nominalna jednej akcji = 1,00 zł

	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Liczba akcji w szt.	96 300 000	96 300 000

Dla powyższego kapitału brak ograniczeń co do wypłaty dywidend oraz zwrotu kapitału.

Akcjonariusze o znaczącym udziale

Według stanu wiedzy Zarządu Polskiej Grupy Odlewniczej S.A., zgodnie z treścią otrzymanych przez Spółkę powiadomień, na dzień 31 grudnia 2013 roku wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów przedstawia się następująco:

Posiadacz akcji	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)
TDJ EQUITY II Sp. z o.o.	64 521 000	67,0%
ING OFE	6 291 029	6,5%
AVIVA OFE	5 210 315	5,4%
ALTUS TFI	5 007 974	5,2%

30. INSTRUMENTY FINANSOWE

Kategorie instrumentów finansowych

Stan na 31 grudnia 2013	Wartość księgowa	Kategorie instrumentów finansowych (wartość księgowa)				
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Pożyczki i należności finansowe	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	39 368		39 368			
Pozostałe aktywa finansowe	1 413	191	738		484	
Środki pieniężne	12 573			12 573		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(21 233)					(21 233)
Zobowiązania finansowe	(220)					(220)
Kredyty i pożyczki	(48 359)					(48 359)
	((16 458))	191	40 106	12 573	484	(69 812)

Stan na 31 grudnia 2012	Wartość księgowa	Kategorie instrumentów finansowych (wartość księgowa)				
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Pożyczki i należności finansowe	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	33 538		33 538			
Pozostałe aktywa finansowe	618	173			445	
Środki pieniężne	10 675			10 675		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(18 266)					(18 266)
Zobowiązania finansowe	(362)					(362)
Kredyty i pożyczki	(15 230)					(15 230)
	10 973	173	33 538	10 675	445	(33 858)

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w zysku lub stracie w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Stan na 31 grudnia 2013	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Pożyczki i należności finansowe	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę
Odsetki ujęte w przychodach finansowych		116	808		
Odsetki ujęte w kosztach finansowych				(1 778)	
Zyski z tytułu różnic kursowych ujęte w przychodach finansowych		(304)	300	57	
Przychody z tytułu realizacji instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych	669				
Straty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych ujęte w kosztach finansowych					(31)
Przychody z tytułu wyceny instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych	53				
Straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych ujęte w kosztach finansowych					(94)
Utworzone rezerwy na zobowiązania odsetkowe ujęte w kosztach finansowych				(51)	
Prowizje od kredytów ujęte w kosztach finansowych				(15)	
Utworzenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych		(190)			
Odwrocenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych		70			
Ogólny zysk/strata	722	(308)	1 108	(1 787)	(125)

Stan na 31 grudnia 2012	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	Pożyczki i należności finansowe	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę
Odsetki ujęte w przychodach finansowych		22	240		
Odsetki ujęte w kosztach finansowych				(1 268)	
Straty z tytułu różnic kursowych ujęte w kosztach finansowych		(2 737)	1 173	(283)	
Przychody z tytułu realizacji instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych	176				
Straty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych ujęte w kosztach finansowych	(2 736)				
Przychody z tytułu wyceny instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych					5 170
Prowizje od kredytów ujęte w kosztach finansowych				(14)	
Utworzenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych		(469)			
Odwrocenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych		695			
Ogólny zysk/strata	(2 560)	(2 489)	1 413	(1 565)	5 170

Wartość godziwa**Wartość godziwa instrumentów finansowych.**

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz krótkoterminowe depozyty bankowe - wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów.
2. Należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe - wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter.
3. Udzielone pożyczki - wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na zmienny, oparty na stopach rynkowych charakter ich oprocentowania.

Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej można zakwalifikować do następujących modeli wyceny:

- Poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- Poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, zarówno bezpośrednio (np. jako ceny) lub pośrednio (np. są pochodną rezerw),
- Poziom 3: dane wejściowe niebazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

Do wyceny zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, o wartości 648 tys. zł na 31 grudnia 2013 r. oraz należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych o wartości 618 tys. zł na 31 grudnia 2012 r. zastosowano poziom 2 wyceny. Wartość godziwa forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę pomiędzy ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap

31. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowym jest zapewnienie kontynuowania działalności w takiej formie i zakresie, aby możliwe było zapewnienie zwrotu z inwestycji akcjonariuszom, zapewnienie korzyści dla innych zainteresowanych stron, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu.

Aby utrzymać lub skorygować strukturę kapitału Spółka może zmienić kwotę dywidend do wypłacenia akcjonariuszom, emitować nowe akcje, zwiększać zadłużenie lub sprzedawać aktywa w celu obniżenia zadłużenia.

Grupa monitoruje kapitał przy pomocy wskaźnika zadłużenia. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek zadłużenia netto do łącznej wartości kapitału. Zadłużenie netto oblicza się jako sumę zobowiązań (obejmujących kredyty, pożyczki, zobowiązania handlowe i pozostałe) pomniejszoną o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Łączną wartość kapitału oblicza się jako kapitał własny wykazany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej plus zadłużenie netto

Wskaźnik zadłużenia	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Zobowiązania ogółem	110 883	72 390
- Środki pieniężne	-12 573	-10 675
Zadłużenie netto	98 310	61 715
Kapitał własny ogółem	193 093	171 364
Kapitał ogółem	291 403	233 079
Wskaźnik zadłużenia	34%	26%

32. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Działalność prowadzona przez Grupę naraża ją na wiele rodzajów ryzyka finansowego.

Głównymi ryzykami finansowymi na które narażona jest Grupa są:

- ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko cenowe)
- ryzyko kredytowe
- ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem finansowym jest jego ograniczenie oraz zabezpieczenie się przed jego skutkami, poprzez identyfikację i eliminację potencjalnych zdarzeń w obszarze finansów mogących zagrozić realizacji celów organizacji.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu sprzedaży eksportowej realizowanej w walucie obcej (głównie Euro), co powoduje powstanie ekspozycji walutowej oraz niepewność, co do wartości przyszłych przepływów pieniężnych. Podejmuje się więc działania mające na celu minimalizację ryzyka walutowego poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego oraz stosując m.in. finansowe instrumenty pochodne – kontrakty forward. W polityce Grupy są również stosowane takie narzędzia jak: system przedpłat, skracanie terminów płatności oraz klauzule dotyczące możliwości zmiany cen w przypadku zmian cenowych surowców wywołanych kursem walutowym. Wrażliwość aktywów na zmianę kursu walutowego jest kompensowana poprzez wycenę kredytowych zobowiązań walutowych.

Wartość bilansowa aktywów i zobowiązań w walutach obcych na dzień bilansowy przedstawia się następująco:

	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2012
Aktywa		
Należności		
EUR - kwota w walucie	4 911	4 502
EUR - kwota w przeliczeniu na PLN	19 357	17 815
pozostałe waluty - kwota w przeliczeniu na PLN	1 501	533
Razem należności w walutach obcych	20 858	18 348
Środki pieniężne		
EUR - kwota w walucie	107	1 447
EUR - kwota w przeliczeniu na PLN	424	5 725
pozostałe waluty - kwota w przeliczeniu na PLN	201	1 070
Razem należności w walutach obcych	625	6 795
Ogółem aktywa w walutach obcych	21 483	25 143
Pasywa		
Zobowiązania		
EUR - kwota w walucie	1 619	268
EUR - kwota w przeliczeniu na PLN	7 047	1 104
pozostałe waluty - kwota w przeliczeniu na PLN		5
Razem zobowiązania w walutach obcych	7 047	1 109

Wrażliwość na ryzyko walutowe

Grupa jest narażona przede wszystkim na ryzyko związane z walutą EUR

Stopień wrażliwości na 10-proc. wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli. Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych i koryguje przewalutowanie na koniec okresu obrotowego o 10-proc. zmianę kursów. Wartość dodatnia w poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku, a wartość ujemna jego spadek towarzyszący zmianie kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%.

Pozycja w sprawozdaniu finansowym stan na 31.12.2013	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN wynik finansowy		Inne waluty wynik finansowy	
			Kurs EUR/PLN +10%	Kurs EUR/PLN -10%	Kurs inne/PLN +10%	Kurs inne/PLN -10%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	39 368	20 858	1 936	(1 936)	150	(150)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	12 573	625	42	(42)	20	(20)
Pozostałe aktywa finansowe	1 413	648	65			
Zobowiązania finansowe	(220)	0		0		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(21 233)	(2 457)	(246)	246		
Kredyty i pożyczki	(48 359)	(4 590)	(459)	459		
Razem zwiększenie / (zmniejszenie)	(16 458)	15 084	1 338	(1 338)	170	(170)

Pozycja w sprawozdaniu finansowym stan na 31.12.2012	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN wynik finansowy		Inne waluty wynik finansowy	
			Kurs EUR/PLN +10%	Kurs EUR/PLN -10%	Kurs inne/PLN +10%	Kurs inne/PLN -10%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	33 538	18 348	1 782	(1 782)	53	(53)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10 675	6 800	573	(573)	107	(107)
Pozostałe aktywa finansowe	618	618	62	(62)		
Zobowiązania finansowe	(362)	0		0		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(18 266)	(1 110)	(111)	111		
Kredyty i pożyczki	(15 230)	0				
Razem zwiększenie / (zmniejszenie)	10 973	24 656	2 306	(2 306)	160	(160)

Wrażliwość Grupy na ryzyko walutowe zmniejszyła się w roku 2013 w związku ze wzrostem zobowiązań w walutach obcych.

Instrumenty zabezpieczające

Polityka zarządzania ryzykiem walutowym Grupy przewiduje stosowanie kontraktów forward, jako instrumentów zabezpieczających. Szczegółowe zestawienie kontraktów forward niezrealizowanych na dzień 31 grudnia 2013 oraz 31 grudnia 2012 prezentuje nota 19. Wszystkie kontrakty to zabezpieczenia przepływów pieniężnych, dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń. Zabezpieczenia dotyczą przyszłych prognozowanych przepływów pieniężnych w EUR, które nastąpią w ciągu 5 miesięcy od dnia bilansowego. Przewiduje się więc, że kwoty odniesione na kapitały własne wywrą wpływ na wynik finansowy w przeciągu 5 miesięcy od dnia bilansowego.

	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Wycena instrumentów zabezpieczających ujęta w kapitale własnym na początek okresu	445	0
Kwota ujęta w kapitale własnym z tytułu efektywnych transakcji zabezpieczających	504	794
Kwoty przeniesione z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat (przychodów finansowych)	(465)	(349)
Wycena instrumentów zabezpieczających ujęta w kapitale własnym na koniec okresu	484	445

W roku 2013 nie wystąpiły sytuacje przeniesienia kwot z kapitału własnego i zaliczenia ich do kosztu początkowego lub innej wartości bilansowej składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej w związku z finansowaniem działalności poprzez kredyt bankowy. W związku z tym Grupa na bieżąco monitoruje decyzje Rady Polityki Pieniężnej oraz negocjuje warunki na których udzielone są kredyty i pożyczki.

Pozycja narażona na ryzyko stan na 31.12.2013	wartość pozycji	Ryzyko stopy procentowej wpływ na wynik	
		+1%	-1%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	12 573	126	(126)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	39 368	394	(394)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(21 233)	(212)	212
Kredyty i pożyczki	(48 359)	(484)	484
Pozostałe zobowiązania finansowe	(220)	(2)	2
Razem	(17 871)	(179)	179

Pozycja narażona na ryzyko stan na 31.12.2012	wartość pozycji	Ryzyko stopy procentowej wpływ na wynik	
		+1%	-1%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10 675	107	(107)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	33 538	335	(335)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(18 266)	(183)	183
Kredyty i pożyczki	(15 230)	(152)	152
Pozostałe zobowiązania finansowe	(362)	(4)	4
Razem	10 355	104	(104)

Ryzyko cenowe

Grupa jest narażona na ryzyko cenowe, które wynika z aktualnej koniunktury w branżach będących największymi odbiorcami jej wyrobów: samochodowej, górniczej, maszynowej i stoczniowej. Procedury i polityka w zakresie ofertowania, negocjacji i ustalania cen produktów zapewnia optymalne wykorzystanie przewagi konkurencyjnej Grupy. Wysoka energo- i materiałochłonność Grupy sprawia, że jest ona narażona na wysokie ryzyko zmian cen energii i materiałów wsadowych (głównie złomu i surowców). Grupa posiada zdywersyfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji i świadczenia usług kooperacyjnych oraz dąży do minimalizowania ryzyka poprzez zagwarantowanie w umowach z dostawcami możliwości negocjacji cen.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza, że kontrahent może nie dopełnić zobowiązań umownych (w wyniku niewypłacalności, częściowej spłaty należności lub znaczącego opóźnienia w zapłacie należności) w związku z czym Grupa poniesie straty finansowe. Dla ograniczenia tego ryzyka ogranicza się koncentrację sprzedaży stosując dywersyfikację klientów pod względem geograficznym i branżowym oraz ubezpiecza należności w renomowanej firmie ubezpieczeniowej. Na bieżąco oceniana jest zdolność kredytową kontrahentów na podstawie kondycji należności. A na należności w stosunku do których nastąpiła utrata wartości tworzy się odpisy aktualizujące.

Ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych jest ograniczone, ponieważ partnerami Grupy są renomowane banki posiadające silną i ustabilizowaną pozycję na rynku.

Struktura wiekowa należności finansowych wg stanu na 31.12.2013	Wartość nominalna należności	Należności nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Należności przeterminowane od 0-180 dni, które nie utraciły wartości
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	39 368	28 361	11 007
Razem	39 368	28 361	11 007

Struktura wiekowa należności finansowych wg stanu na 31.12.2012	Wartość nominalna należności	Należności nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Należności przeterminowane od 0-180 dni, które nie utraciły wartości
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	33 538	25 391	8 147
Razem	33 538	25 391	8 147

Ryzyko utraty płynności

Grupa zarządza ryzykiem płynności utrzymując stale odpowiednią wielkość dostępnych środków finansowych będących gotówką zgromadzoną na rachunkach bankowych i/lub przyznanymi wolnym liniami kredytowymi jak również stale monitorując prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne. Dzięki zapewnieniu dywersyfikacji źródeł i metod finansowania (instrumentów kredytowych) oraz wykorzystania kredytów kupieckich udzielonych przez dostawców Grupa ma zagwarantowany wysoki poziom bezpieczeństwa płynnościowego.

Ryzyko związane z płynnością**Stan na 31 grudnia 2013**

	Terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego		
	do 1 roku	od 1 do 2 lat	powyżej 3 lat
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	21 233		
Kredyty i pożyczki	24 582	12 465	11 312
Pozostałe zobowiązania finansowe	162	58	
Razem	45 977	12 523	11 312

Stan na 31 grudnia 2012	Terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego		
	do 1 roku	od 1 do 2 lat	powyżej 3 lat
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18 266		
Kredyty i pożyczki	15 162		
Pozostałe zobowiązania finansowe	136	226	
Razem	33 564	226	

33. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje pomiędzy spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w poniższym zestawieniu.

	Sprzedaż dóbr	Sprzedaż usług	Zakup materiałów i usług	Zakup środków trwałych	Przychody finansowe	Pozostałe przychody operacyjne	Zobowiązania	Należności
	za okres 01.01.2013 do 31.12.2013						stan na 31.12.2013	
Jednostki dominujące	0	3	756	0	0	0	84	0
TDJ SA		3	756				84	0
Pozostałe jednostki powiązane	32 406	751	11 914	209	11	11	1 264	1 803
Kuźnia "Glinik" Spółka z o.o. (przed objęciem kontroli)			133					
FAMUR SA	5 489	370	264				31	145
FMG PIOMA S.A.	3 848	278	9 243			1	982	398
FAZOS S.A.	6 512	4	3					458
NOWOMAG S.A.	11 564	30	4					324
REMAG S.A.	3 315	11						320
Zamet Budowa Maszyn SA	728	6	304	173			11	
Zamet Industry SA	604	49	156			10	6	113
FM "Glinik" SA		1	1 348	11	11		177	1
ZMG Glinik Sp. z o.o.	274	0	283	22			56	29
Narzędzia i Urządzenia Wiertnicze "Glinik" Sp. z o.o.	72		74	3				15
TDJ Finance Sp. z o.o.		2						
TDJ Estate Sp. z o.o.			102				1	
Razem	32 406	754	12 670	209	11	11	1 348	1 803

	Sprzedaż dóbr	Sprzedaż usług	Zakup materiałów i usług	Zakup środków trwałych	Przychody finansowe	Pozostałe przychody operacyjne	Zobowiązania	Należności
	za okres 01.01.2012 do 31.12.2012						stan na 31.12.2012	
Jednostki dominujące		40	679			29	57	
TDJ SA		40	679			29	57	
Pozostałe jednostki powiązane	43 187	1 003	11 910			242	1 499	4 800
FAMUR SA	16 678	456	418			94	34	1 129
FMG PIOMA S.A.	4 516	183	10 847				1 423	518
FAZOS S.A.	6 112	17	303					1 352
NOWOMAG S.A.	8 492	91	30					1 022
Zamet Budowa Mazyn SA	43	21	6				1	
Zamet Industry SA	896	79	301				41	
REMAG S.A.	5 708	46						281
Famur Institute Sp. z o.o.		80				114		
ZMG Glinik Sp. z o.o.	742	3	5					494
TDJ Finance Sp. z o.o.		27				6		4
TDJ Estate						28		
Razem	43 187	1 043	12 589			271	1 556	4 800

a) transakcje handlowe

Transakcje handlowe dokonywane w ramach bieżącej działalności gospodarczej prowadzonej przez poszczególne Spółki należące do Grupy Kapitałowej - w opinii zarządu jednostki dominującej - były oparte na cenach rynkowych i były transakcjami typowymi i rutynowymi.

b) pożyczki

Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej w okresie sprawozdawczym nie udzielały oraz nie zaciągały pożyczek od podmiotów powiązanych.

c) inne

Spółki wchodzące w skład Grupy nie udzielały i nie otrzymywały żadnych nowych gwarancji oraz poręczeń od jednostek powiązanych. Spółki nie uczestniczyły we wspólnych przedsięwzięciach nie podlegających konsolidacji.

34. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Zmiana stanu należności	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Stan na początek okresu		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	33 538	36 904
Należności z tytułu podatków	6 393	3 585
-Należności z tytułu podatku dochodowego	(5 461)	(192)
-Należności inwestycyjne	(350)	
Należności włączone do konsolidacji	15 651	
Razem	49 771	40 297
Stan na koniec okresu		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	39 368	33 538
Należności z tytułu podatków	3 161	6 393
-Należności z tytułu podatku dochodowego	(331)	(5 461)
-Należności inwestycyjne		(350)
Razem	42 198	34 120
Zmiana stanu należności	7 573	6 177

Zmiana stanu zobowiązań	Za okres 01.01.2013 - 31.12.2013	Za okres 01.01.2012 - 31.12.2012
Stan na początek okresu		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18 267	20 684
Zobowiązania z tytułu podatków	3 367	3 566
Zobowiązania inwestycyjne	(1 014)	
Zobowiązania inwestycyjne	(350)	(291)
Zobowiązania włączone do konsolidacji	10 172	
Razem	30 442	23 959
Stan na koniec okresu		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	21 233	18 267
Zobowiązania z tytułu podatków	3 924	3 367
Zobowiązania inwestycyjne	(2 744)	(1 014)
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	(37)	
Zobowiązania finansowe	(2 199)	(350)
Razem	20 177	20 270
Zmiana stanu zobowiązań	(10 265)	(3 689)

35. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Pracownicy spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej są objęci państwowym programem świadczeń emerytalnych realizowanym przez władze. Jednostka ma obowiązek przekazywania określonego procentu kosztów płac na fundusz emerytalny celem pokrycia kosztów tych świadczeń. Jedynym zobowiązaniem Grupy w odniesieniu do programu świadczeń emerytalnych jest obowiązek odprowadzania określonych składek.

Oprócz powyższych, Odlewnia Żeliwa Śrem realizuje Pracowniczy Program Emerytalny zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o pracowniczych programach emerytalnych. Program finansowany jest przez Odlewnię, opłacającą za swoich pracowników tzw. składkę podstawową. Wysokość stawki podstawowej wynosi 25 zł miesięcznie. Niezależnie od wpłat wnoszonych przez Odlewnię, każdy pracownik ma możliwość zdeklarowania wpłat własnych tzw. – składki dodatkowej.

36. WYNAGRODZENIA I NAGRODY CZŁONKÓW ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORU ZA ROK 2013

	Imię i Nazwisko	Wynagrodzenie netto wypłacone	Wynagrodzenie netto wypłacone
		przez Spółkę	przez podmioty zależne
Zarząd	Mirosław Bendzera	136	328
	Dariusz Ginalski	9*	49**
Rada Nadzorcza	Jacek Domogała	97	
	Tomasz Domogała	48	
	Beata Zawiszowska	10	2
	Czesław Kisiel	20	
	Magdalena Jackowicz-Korczyńska	8	

* wynagrodzenie wypłacone za okres 01.09.2013 do 15.11.2013

** wynagrodzenie za okres sprawowania kontroli nad spółką

Inne świadczenia poza krótkoterminowymi świadczeniami pracowniczymi: Mirosław Bendzera – program kafeteryjny 5 tys. zł

37. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE**Należności warunkowe**

Brak

Zobowiązania warunkowe**Na dzień 31.12.2013 roku**

Pioma-Odlewnia Spółka z o.o. - gwarancja bankowa z Raiffeisen Bank Polska S.A. na kwotę 3.153 tys. zł, która stanowi zabezpieczenie spłaty przez spółkę preferencyjnego kredytu w kwocie 3.000 tys. zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Odlewnia Żeliwa Śrem SA - gwarancja zwrotu zaliczki dla kontrahenta wystawiona przez Raiffeisen Bank Polska S.A. na kwotę 42, 8 tys. euro.

Na dzień 31.12.2012 roku

Brak

38. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Nie wystąpiły.

39. INFORMACJE O UMOWACH ZAWARTYCH Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

W dniu 17 lipca 2013 r. zawarta została z Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.k. z siedzibą w Warszawie umowa o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego jednostkowego i skonsolidowanego sporządzonego wg stanu na dzień 31.12.2013 oraz o dokonanie przeglądu śródrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego wg stanu na dzień 30.06.2013

Wysokość netto wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za wykonanie umowy wynosi 50 tys. zł

.....
Prezes Zarządu - Mirosław Bendzera

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg

.....
Główny Księgowy - Renata Mokryńska

Katowice, 11 kwietnia 2014